

Proposta d'aplicació de la metodologia Grups interactius al cicle d'infantil a l'escola Manyanet Begues

Laura Salvatierra Pelegrín

Treball Fi de Grau 2022/2023

Segona Titulació en Educació Infantil

Tutora: Margarida Llevadot González

Data de lliurament: 17 de maig del 2023

Introducció

Aquest Treball de fi de Grau d'Educació Infantil té com a principal propòsit realitzar una recerca educativa a partir del procés de detecció de necessitats a una escola. Després d'un procés d'observació i investigació per tal de detectar aquesta necessitat, la qual està relacionada amb una problemàtica a l'educació actual, proposa una possible solució.

Martínez Celorrio (2018), en el seu estudi anomenat *La recerca educativa, també al servei de les escoles*, assegura que la recerca educativa és un factor crític en la qualitat i l'equitat del nostre sistema i en la seva evolució futura, però incideix en el fet que aquesta ha de realitzar-se vinculada a les necessitats i demandes del sistema educatiu, escoles i professorat per tal que sigui útil.

El treball s'estructura en set apartats. En el primer apartat es troba la introducció i la justificació sobre el tema escollit, a més de la contextualització de l'escola on s'ha dut a terme la intervenció. Al segon apartat hi trobem el marc teòric, on s'esmenta la importància de tots els agents educatius, així com la importància de la interacció dels infants entre iguals i amb adults i la col·laboració i comunicació entre escola i famílies. També indaguem en què són els grups interactius, les seves característiques, el paper de cadascun dels seus participants i beneficis i limitacions. Al tercer apartat hi ha els objectius i la pregunta d'investigació. Al quart apartat hi trobem el context de la investigació, les consideracions metodològiques, és a dir, una breu explicació de les eines i instruments que s'han fet servir per fer la investigació del treball, els participants i les fases d'implementació. Al cinquè apartat hi ha les conclusions, on responc la pregunta de recerca, explico el grau d'assoliment dels objectius i les perspectives de futur. Per anar acabant, al sisè apartat es troba les referències bibliogràfiques, i per últim al setè els annexos.

Justificació

La informació i els aprenentatges cada vegada estan menys centrats en un sol agent emissor. Així, l'escola ja no es considera el màxim generador d'aprenentatge, sinó un que comparteix funció amb les amistats, la família, l'entorn i altres (Maestre, 2009). Aquesta constatació ens porta a la necessitat d'organitzar els processos formatius participatius en funció d'aquesta realitat a la multiplicitat de fonts d'aprenentatge.

Per una banda, cada vegada hi ha més estudis i publicacions d'autors com Maestre (2019), Melgar (2015) o Paniagua (2022), els quals es tractaran més endavant en aquest escrit, que fan referència a la importància de la col·laboració entre escoles i famílies degut a

l'objectiu que comparteixen: educar l'infant i acompanyar-lo en el seu procés d'aprenentatge i desenvolupament. I és que, fa uns anys aquesta relació entre institucions es basava en una tutoria a l'any entre mestre o mestra i famílies en la qual s'informava sobre l'evolució acadèmica de l'infant. Avui dia, però, això està canviant i cada vegada més les famílies adopten un rol més actiu, participatiu i interactiu a l'escola i a l'aula.

D'altra banda, a més a més, molts especialistes, com Alexander (2001 i 2008) i Vygotsky (1978), també indaguen en els beneficis que té l'aprenentatge dialògic, és a dir, a partir de la interacció dels infants entre iguals o inclús amb adults, siguin mestres o familiars. L'aplicació pràctica de l'aprenentatge dialògic ens porta a plantejar-nos canvis en l'educació i a compartir i utilitzar les habilitats comunicatives en el plantejament de propostes educatives. Ja són molt comuns a algunes escoles l'aprenentatge per ambients, racons, caixes de propostes o per projectes.

Aquest escrit, però, se centra en la metodologia anomenada Grups Interactius. Els grups interactius són grups heterogenis formats per 5 o 6 alumnes, amb diferents nivells d'aprenentatge i capacitats. Cada grup disposa d'un adult, sigui un familiar, un voluntari o qualsevol membre de la comunitat educativa, i es fan propostes de diferents activitats. El meu propòsit és portar a terme diverses sessions de grups interactius al cicle d'Infantil a l'escola Sant Lluís de Pla i Amell-Bosch (Manyanet Begues). Amb aquesta intervenció, es busca afavorir la comunicació i la col·laboració entre l'escola i les famílies i l'aprenentatge dialògic després d'un procés de detecció de necessitats del centre.

Martínez Celorrio (2018) esmenta que "el futur de la recerca educativa implica integrar-se en models més relacionals i sistèmics que mobilitzin el coneixement per a l'acció, la transformació i la innovació de mètodes, processos i pràctiques escolars" (Martínez, 2018, p.577). Per aquesta raó, els i les mestres haurien d'intentar desenvolupar les seves habilitats d'investigació i recerca. Això vol dir que, per millorar en l'àmbit educatiu, cal un treball d'observació i anàlisi de la pràctica educativa actual per reflexionar-ne, veure'n els punts febles i intentar trobar solucions (Fichtman i Yendol-Hoppey, 2003).

Contextualització

L'escola

L'escola on se situa la meva proposta d'intervenció és el Sant Lluís de Pla i Amell-Bosch (Manyanet Begues), una escola concertada i catòlica, situada a Begues. Inclou les etapes d'Educació Infantil, Educació Primària i ESO, tot i que aquest projecte se centrarà en l'etapa

d'Infantil, més concretament en la classe d'I3. Ells mateixos defineixen el seu projecte educatiu com aquell que busca l'excel·lència, la creativitat i la innovació, i diversifiquen estratègies d'ensenyament i aprenentatge per oferir a tots els infants oportunitats d'apropar-los al present i al futur (Manyanet Begues, 2021).

El grup d'infants

Durant la meua estada de pràctiques he anat voltant per tots els cursos i classes, ja que vull aprofitar el màxim per aprendre el màxim possible en aquest any intensiu que estic cursant d'educació infantil. Així i tot, la majoria d'hores les he passat amb la meua classe de referència, la qual és el grup que porta la meua mentora i amb qui duré a terme la meua intervenció: I3 A, la classe dels mussols. Aquest és un grup de 14 infants força obediència i també animat, amb moltes ganes de jugar i d'aprendre.

La meua proposta de grups interactius serà portada a terme amb aquest grup classe, per tant, el procés d'anàlisi de necessitats se centrarà en la classe dels mussols. Així i tot, com són dues línies d'I3 i aquestes han d'anar coordinades, l'altra aula, la classe dels dracs, també ho farà de la mateixa manera en el mateix moment.

Objectius

Aquest estudi es divideix en una part de recerca i en una part de disseny d'una proposta. És per això que s'han fixat objectius en les dues parts a partir de les meves preguntes de treball.

Per una banda, quant als objectius de continguts són els següents:

- Comprendre la importància de la relació entre els agents educatius a l'educació infantil.
- Explorar què és la metodologia Grups Interactius, així com les seves característiques, el paper dels participants i els seus beneficis i limitacions.

D'altra banda, els objectiu de procediment són aquests:

- Dissenyar una proposta d'implementació de la metodologia Grups Interactius a l'escola Sant Lluís de Pla i Amell Bosch.
- Avaluar la viabilitat de la implementació de la proposta dissenyada en un futur pròxim a l'escola.

Preguntes d'investigació i hipòtesi

Preguntes d'investigació

- Quina és la importància i el valor de la col·laboració entre les famílies i el centre educatiu?
- Què és la metodologia grups interactius?
- De quina manera pot esdevenir els grups interactius un recurs per fomentar la col·laboració entre l'escola Sant Lluís de Pla i Amell Bosch i les seves famílies?

Hipòtesi

La meva hipòtesi és que la dinàmica dels Grups Interactius pot ser un recurs interessant per fomentar la col·laboració entre escoles i famílies.

Marc teòric

1. Relació entre els agents educatius a l'educació infantil

Les experiències que viuen els infants des que són petits són essencials pel desenvolupament d'aquest, ja que donen forma a les seves capacitats d'aprenentatge, comportament i salut física i mental. Segons l'Universitat de Harvard (2011), durant els primers anys dels infants el seu cervell és molt més flexible, el que significa que tot allò que experimentin afectarà de manera o altra en el seu desenvolupament i aprenentatge.

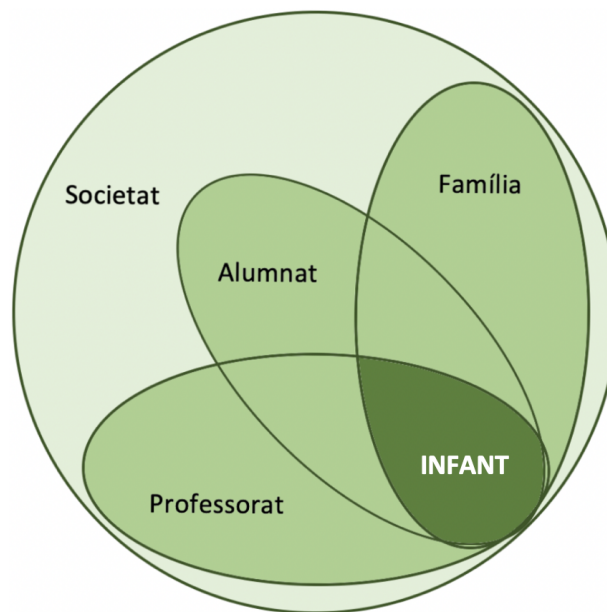
L'ésser humà és un ésser social, des que neix i es relaciona amb altres éssers de la seva espècie i, a través de les interaccions que estableix amb aquests, es va integrant progressivament en els diferents contextos socials de què forma part. L'infant des que neix es troba en condicions òptimes d'iniciar aquest procés de socialització (Ocaña i Martín, 2011).

Segons Maestre (2009), des del moment del naixement d'un nen, la família té un paper essencial en el seu desenvolupament. El nadó està immers en una sèrie d'influències personals, culturals i socials que es donen en aquest àmbit familiar i que influeixen en la identitat personal, l'evolució social, la individualitat i la personalitat. De manera que, la majoria dels nens i nenes abans d'iniciar l'escola i posar-se en contacte amb els mestres i les mestres, ja han experimentat la influència educativa de l'entorn familiar i del seu medi social, que seran determinants durant la major part de l'educació infantil i primària i en la vida en general (Maestre, 2009). El desenvolupament intel·lectual, afectiu i social dels nens i les nenes depèn, en un primer moment de la família, però aviat serà competència de la interacció entre pares i docents, ja que són amb qui més temps passen al llarg dels seus dies. I, no només afecten en el seu desenvolupament els adults, sinó també els infants que comparteixen espais i moments amb ells, que solen ser els seus companys d'escola.

Tenint en compte tot això que hem mencionat, la Secretaria de la educació pública (2017) exposa que dins del context educatiu trobem tres agents fonamentals en qualsevol procés d'ensenyament-aprenentatge, sent aquests, alumnat, professorat i famílies. L'alumnat és el centre de qualsevol procés d'ensenyament i aprenentatge, ja que són els receptors d'aquest. Els i les mestres són els i les encarregades d'ensenyar i educar l'infant fent ús de diferents metodologies i tècniques que ajuden a transmetre la informació, a més de promoure certs valors i normes. Malgrat la presència dels i les mestres, la família continua sent el principal agent educador i socialitzador dels alumnes, i és l'agent encarregat de transmetre valors, normes, ser referents i ajudar en la socialització dels menors. Així mateix,

cal destacar un altre agent implicat en l'educació, l'ensenyament i la socialització dels alumnes: la societat, entenent societat com l'entorn on el nen es mou i interactua fora de l'escola i de la família. Per tant, es pot observar que mestres i famílies comparteixen funcions, educació i ensenyament dels alumnes. Per això, han de treballar de manera coordinada buscant sempre el benestar i benefici dels alumnes. Aquest aspecte es tractarà més endavant en un altre apartat.

A continuació es pot veure de forma més visual aquells agents que influeixen en el desenvolupament de l'infant.



Font: Elaboració pròpia

Interacció entre iguals o amb persones adultes

Segons Bredekamp (1987), citat a Melgar (2015, p. 320), una educació de qualitat no només hauria d'incorporar el treball d'habilitats acadèmiques, sinó també socioafectives.

Alexander (2001), citat a García et al. (2016, p.117), destaca la importància de la qualitat del diàleg a l'aula per promoure l'aprenentatge, i defineix "ensenyament dialògic" com el diàleg efectiu a l'aula que es caracteritza per cinc principis: és col·lectiu, recíproc, proporciona suport, és acumulatiu i té un propòsit (Alexander, 2008, citat a García et al., 2016, p.117). Per aquest motiu, hi ha diversos estudis que parlen de com es poden crear a l'aula comunitats d'indagació dialògica que potencien aquestes interaccions, que porten també a l'elaboració conjunta de coneixement.

Els beneficis de promoure l'aprenentatge a través de la interacció entre iguals o amb persones adultes han estat àmpliament estudiats en educació durant el darrer segle. A principis del s. XX ja destacava Vygotsky (1978) la importància de la interacció per assolir la Zona de Desenvolupament Pròxim (Melgar, 2015). Per tant, els aprenentatges de nens i nenes en aquestes edats se'n veuran beneficiats i fins i tot incrementats per la interacció entre iguals o amb altres persones adultes. El professorat, doncs, ha de gestionar l'aula i plantejar les activitats de manera que suposin un repte per a aquests nens i nenes i, per tant, un nou aprenentatge.

Tal com ja s'ha destacat, les interaccions que beneficien aquest procés no es limiten a les que es produeixen entre iguals, sinó que també són molt importants les que es donen amb persones adultes. La relació entre l'infant i els adults que l'envolten pren una gran importància en el seu desenvolupament. Les persones adultes que intervinguin en aquest diàleg poden ser bé mestres, o també els familiars dels mateixos infants. Aconseguir que l'espai familiar també contribueixi a incrementar els nivells de coneixement dels nens i nenes a la primera infància a l'aula els dotarà de majors estratègies per afrontar amb èxit les futures etapes educatives (Brooks-Gunn, Berlin i Fuligni, 2000; Burchinal, Peisner-Feinberg, Pianta i Howes, 2002; Martínez Gutiérrez i Niemelä, 2010, citat a Melgar, 2015, p. 321). És per això que s'han dut a terme diversos estudis sobre els beneficis de la col·laboració entre escola i famílies a l'hora d'educar els infants. Es tractarà aquest aspecte al següent apartat d'aquest escrit.

Col·laboració (entre escola i famílies)

Són molts autors els que coincideixen a destacar la necessitat educativa de fomentar la cooperació entre les famílies i els centres escolars. Entre ells, Maestre (2009) assegura que:

Les relacions estables i positives entre família i l'àmbit escolar milloren l'autoestima dels nens i les nenes, el rendiment escolar, les relacions entre pares i fills i filles, les actituds dels pares cap a l'escola i com a conseqüència una escola i una educació més eficaç i de més qualitat. (Maestre, 2009, p.7)

Segons l'article 2 de l'esborrany del nou Decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, proposat pel Departament d'educació (2022), la finalitat de l'educació infantil és contribuir al desenvolupament integral i harmònic dels infants en totes les seves dimensions, tant personals com de relació amb els altres. És per això que per fer-ho possible és imprescindible que estableixi una bona col·laboració amb les famílies i l'entorn.

La família i l'escola comparteixen un mateix objectiu: educar a la persona, que és única i necessita trobar coherència i continuïtat entre el context familiar i escolar. Tanmateix, la relació família-escola es planteja en termes de complementarietat i de necessitat l'una de l'altra per tal de garantir una bona educació a l'infant (Consejo Escolar del Estado, 2015). La família ha de tenir una actitud activa i participativa, més enllà de les aportacions puntuals d'informació sobre els fills, en la mesura que els mestres ho requereixin: és a dir, treballar conjuntament en l'orientació de la persona amb vista a un projecte comú d'educació (Maestre, 2019).

Tal com la Gema Paniagua (2022) comenta en el seu llibre "Colaborar con las familias", l'escola ha de vetllar perquè les famílies se sentin competents, valuoses i part fonamental de la comunitat educativa. D'aquesta manera, ha de promoure una col·laboració de veritat amb les famílies en la qual l'escola no dicti a les famílies allò que han de fer, però que comparteixi el seu coneixement partint dels interessos d'aquestes.

Aquest model de col·laboració amb les famílies que exposa l'autora implica que l'escola i la família se situïn en un pla d'igualtat en el qual ningú imposa decisions sinó que es prenen conjuntament. Arran d'això, l'escola comparteix els seus coneixements, però a la vegada s'interessa per saber el de les famílies en relació amb els seus fills i filles. A més, hem de tenir en compte i respectar la varietat de famílies, no tan sols en la seva estructura sinó també en la cultura, les seves situacions socioeconòmiques, de personalitat, etc. La relació que els mestres han de tenir amb les famílies ha d'estar basada en l'empatia, l'escolta i la mirada atenta i el diàleg constant. Així doncs, han de mostrar-se atents amb les famílies, preguntant i informar-los amb freqüència sobre allò que els preocupa o els interessa.

Hi ha diferents maneres de participació per part de les famílies en la comunitat escolar. Tal com s'explicita en l'article 11 del nou Decret, les famílies han de formar part de la comunitat educativa de manera activa, és a dir, seguint el model de participació educativa que proposa Melgar (2015). Així doncs, l'escola ha de promoure espais de trobada participatius en els quals les famílies tinguin l'oportunitat de venir a l'aula, vegin com el seu fill/a s'expressa a l'escola i també com la mestra interactua amb ells. Conseqüentment, que les famílies se sentin part de l'escola i cooperin juntament amb el centre educatiu en l'educació dels infants és fonamental per tal de contribuir en el benestar i en un major desenvolupament d'aquests. Seguint aquests principis bàsics de la relació família-escola s'aconsegueix que les famílies tinguin una major confiança en l'escola i que se sentin encoratjats i competents a l'hora de contribuir a l'escola dels seus fills i filles. En el cas del model de participació educativa, les famílies s'impliquen en el procés d'aprenentatge dins de l'escola, intervenint en les activitats d'aprenentatge de l'alumnat. Cal destacar que l'entrada de diversitat de perfils que suposen

les famílies, alhora, enriqueix les interaccions que es produeixen a l'aula i amb això els aprenentatges (Bruner, 1983 citat a Melgar, 2015).

Comunicació

Un bon començament d'aquesta col·laboració esmentada en l'apartat anterior considera de vital importància la comunicació permanent entre les mares, els pares i els mestres dels infants. Es tracta d'una proposta de criança compartida amb les famílies a la primera infància (Secretaria de la educació pública, 2017). La relació entre aquestes dues institucions, família i escola, ha d'estar marcada per una actitud compartida i complementària en la tasca d'educar els nens i les nenes. Això implica una veritable relació de comunicació on tant els pares com els mestres estableixin una via d'informació i orientació, constructiva i lliure de tensions pel paper que cadascú exerceix en la difícil tasca de l'educació (Maestre, 2009).

2. Grups interactius

L'organització de l'aula en grups interactius, actuació àmpliament estudiada en educació primària i secundària, és una actuació també útil en educació infantil. Aquesta actuació incorpora components destacats per la literatura científica prèvia com a facilitadors en el procés educatiu. Aquests components són la interacció amb altres persones i la intervenció de la família (Melgar, 2015). Per tant, es podria dir que els grups interactius és una metodologia que inclou aquelles necessitats que es mencionen en l'apartat anterior d'aquest escrit i potencien la relació entre els agents educatius. A continuació s'explicarà i es detallarà de què tracta aquesta proposta.

Què són? D'on sorgeix la idea?

Diversos autors han definit què són els grups interactius. En general, es podria dir que és una metodologia emergent que s'aplica a un nou concepte d'aula on intervien diversos agents, entre ells, el mateix alumnat, el professorat, les famílies i l'entorn personalitzat en voluntaris. Molina (2007) ho defineix com: "una organització flexible de l'aula que pretén maximitzar les interaccions i la motivació cap a l'aprenentatge mitjançant una dinàmica activa i estimulante" (p. 127).

Per tant, estem parlant, doncs, d'una transformació del procés d'ensenyament-aprenentatge que consisteix a apropar l'escola a la realitat i l'entorn a l'escola. D'aquesta manera, no hi ha una separació entre el context sociocultural i l'educació dels infants. Segons Ordóñez, Rodríguez i Rodríguez (2017): "la pedagogia i la psicologia han ampliat l'estudi de l'aprenentatge i el desenvolupament a una dimensió més social, donant èmfasi als elements com la classe social, el gènere i la diversitat cultural (p.72).

Com diuen Ortega i Álvarez (2015): "el seu objectiu és potenciar el màxim aprenentatge (amb especial èmfasi en la seva dimensió instrumental) per a tot l'alumnat (sigui quin sigui el seu estil d'aprenentatge), fer-lo solidàriament i mitjançant el diàleg entre els membres del grup" (p. 108).

Aquests mateixos autors mencionen que els grups interactius són una de les pràctiques més esteses en les Comunitats d'Aprenentatge, les quals es poden definir com un:

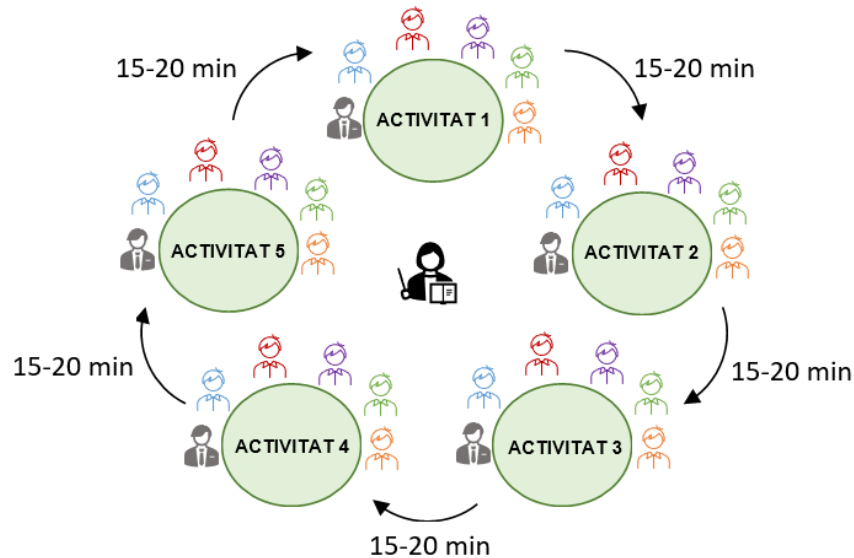
Projecte de transformació social i cultural d'un centre educatiu i del seu entorn per aconseguir una societat de la informació per a totes les persones, basada en l'aprenentatge dialògic, mitjançant una educació participativa de la comunitat, que es concreta en tots els seus espais inclosa l'aula (Valls, 2000, citat a Folgueiras, 2011, p. 252)

Organització

Per tal de posar en pràctica els grups interactius, s'ha de dividir la classe en quatre o cinc grups petits i heterogenis en totes les variables, ja sigui les competències, el gènere, la llengua, la cultura, etc. Es proposen diferents activitats d'una durada aproximada de vint minuts, però dependrà del temps que es disposi per fer la sessió i de la quantitat dels grups que s'hagin format. Per tant, cada grup realitza una activitat diferent i quan tots finalitzen aquella que els hi ha tocat, canvien d'activitat. D'aquesta manera, quan s'acaba la sessió, tots els grups han passat de manera rotativa per totes les activitats proposades (Molina, 2007).

Aquestes activitats les decideix i les explica anteriorment el professorat a l'alumnat, a més de comunicar-ho a les persones voluntàries, qui s'encarregaran de coordinar-les i promoure tant la interacció com la participació. Com diuen Ortega i Álvarez (2015), aquestes persones voluntàries, que poden ser familiars, antics alumnes, alumnat universitari, veïns o membres associacions i entitats, passen a formar part de l'aula. D'aquesta manera: "aconsegueixen multiplicar i diversificar les interaccions, alhora que augmenta el temps de treball efectiu"

(p.120). Com a resultat d'aquesta diversitat d'interaccions, cooperació i diàleg, s'accelera l'aprenentatge de tot l'alumnat i la millora de la convivència (Elboj y Oliver, 2003; Barrio, 2005, citat a Ortega i Álvarez, 2015)



Font: Elaboració pròpia, adaptada de D'Acosta, s.d.

Paper dels participants

Paper dels voluntaris

Per tal que es puguin dur a terme els grups interactius és essencial la figura del voluntari. No es pot obligar a les famílies ni a persones externes a l'escola a participar, ja que es perdria el sentit de la col·laboració i la motivació intrínseca. Tal com diuen García, López i Sánchez (2021, p.34): a la societat de la informació, l'aprenentatge de l'alumnat ja no depèn exclusivament d'allò que succeeix dins de l'aula". L'escola obre portes a l'exterior per reduir la distància entre el món escolar i el món real i, consegüentment, començar una transformació del concepte d'aula i escola.

Comptar amb el paper del voluntariat, a més d'aportar una visió externa i nova a l'escola, "milloren la convivència intercultural en el grup classe, la participació i la solidaritat" (Flecha, 2009, citat a Ordóñez, Rodríguez i Rodríguez-Santero, 2017) i "aporten creativitat en la realització de les activitats planificades pel docent, solidaritat, il·lusió i cerca de noves

formes d'ensenyar a través de la col·laboració” (Valls i Kyriakides, 2013, citat a Ortega i Álvarez, 2015).

S'aconsegueix, doncs, un ambient divers: divers quant a cultura, gènere, situació socioeconòmica, interessos, experiències, formacions, edats, etc. Respecte a l'última variable, l'edat, estaríem parlant d'un contacte intergeneracional, fet que ens aporta que: “els petits aprenguin a valorar als grans com a font de saviesa i experiència i millorin també les seves habilitats socials, especialment l'empatia i la tolerància envers allò que és diferent” (Fundación San Rosendo, 2016).

Allò que és divers ens atrau, ens estranya, ens crea curiositat. Els voluntaris són un element que estranya a l'alumnat, però que generen ganes d'apropar-se i descobrir qui són i què hi fan a la seva zona de confort. Per tant, el paper del voluntariat consisteix a promoure curiositat per facilitar l'aprenentatge i fer entendre que tothom, sigui com sigui, és capaç d'aconseguir èxits, sempre que s'esforci i es compromet.

No obstant això, “no hem d'entendre aquesta presència a l'aula com la substitució del personal docent, sinó com un element diferenciador per a la consecució del major nombre d'interaccions amb l'alumnat que té com a resultat un espai enriquidor de solidaritat i cooperació” (Sordé et al., 2014; Viera, 2010, citat a García, López i Sánchez, 2021, p.34). Així doncs, el diàleg, la interacció i col·laboració amb l'escola és un dels papers del voluntariat, tal com s'ha esmentat anteriorment.

No ens podem oblidar destacar les principals tasques de la persona voluntària, que segons Comunitades de Aprendizaje (s/d), són: conèixer l'activitat, coordinar-se, dinamitzar i promoure les interaccions, assegurar-se que tot l'alumnat participi i resolgui adequadament les tasques, i anotar observacions per transmetre les seves pròpies valoracions al professorat:



Font: elaboració pròpia

Paper del mestre o la mestra

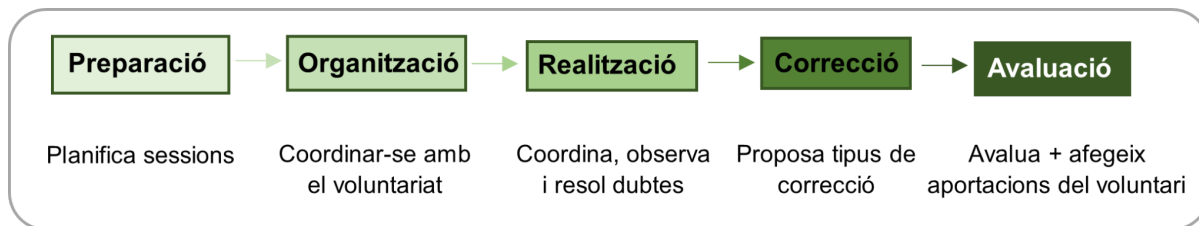
Si el format de l'aula es transforma, el professorat també ho ha de fer. Segons Ponce (2017, p. 407): “des d'un nivell psicopedagògic, l'activitat docent no es pot basar en una simple transmissió de coneixements”.

Per tant, el mestre o mestra deixa de ser la persona que dinamitza i guia per ser qui supervisa i desenvolupa l'acció formativa, és a dir, els continguts, recursos, temporalització, assignació de grups i l'anàlisi dels resultats. (García, López i Sánchez, 2021). A més, tal com diu González (2021) “deixa de ser l'únic informador per a passar a formar part d'un equip interdisciplinari, sent coordinador dels col·laboradors d'aprenentatge”, és a dir, dels voluntaris. De la mateixa manera, Ponce (2017) afirma que és necessari un equip docent compromès per poder generar actuacions pedagògiques i assumir una nova mirada envers l'aprenentatge.

El mestre o la mestra, junt amb el voluntariat, ha d'estar disposat a realitzar grups interactius i implementar noves metodologies, ja que, en cas contrari, els resultats no serien exitosos. Han de creure en el projecte, estar motivats i “mantenir unes altres expectatives cap a tots els alumnes” (Ruiz, s/d, p.1) per tal d'aconseguir que sigui una eina inclusiva on tothom se senti part d'aquest procés.

D'altra banda, tal com diu Ponce (2017, p.407): “el seu rol se centra aleshores en la pràctica i la difusió de la cultura de la mediació per a generar major convivència, respecte a les idees i la responsabilitat dels seus discursos”. És a dir, el mestre o la mestra ha d'actuar com a referent i mediador, ja que actua en un context divers i, per tant, ha de saber gestionar els diferents tipus de relacions o conflictes que puguin succeir fomentant la solidaritat i l'aprenentatge dialògic el qual parteix de la intel·ligència cultural de tots els agents que hi participen en els grups interactius deixant de centrar-se en allò que l'estudiant no sap fer.

En resum, segons Educación 3.0 (s/d) i Comunidades de Aprendizaje (s/d), el docent s'ha d'encarregar de planificar, coordinar i supervisar les sessions, resoldre els dubtes que vagin sorgint, coordinar-se amb el voluntariat proposant diferents tipus d'activitat i correccions, a més de dur a terme l'avaluació incloent les aportacions del voluntariat:



Font: elaboració pròpia

Paper de l'alumnat

Com s'ha comentat en el rol del mestre/a, quan s'implementen els grups interactius, esdevé una transformació a l'aula, però també en la manera d'actuar de cada agent educatiu.

En el cas de l'alumnat, es converteix en el protagonista del seu propi aprenentatge (González, 2021) deixant de ser un oient del docent que recita i explica un temari sense gairebé cedir la intervenció de l'alumnat. En aquesta metodologia, per tant, es redueix la diferència entre la figura del mestre i l'alumne i augmenta la participació i interacció de l'alumnat. Peirats i López (2013) citen algunes de les tasques que han de realitzar com, per exemple:

Les seves actuacions es detallen a atendre l'explicació de l'activitat per part del professorat i del voluntariat, resoldre conjuntament l'activitat amb la resta de membres del grup, respectar el diàleg igualitari i oferir ajuda als companys perquè tot el grup finalitzi l'activitat amb èxit, parar esment a la guia oferta per la persona adulta en el grup i sol·licitar la seva ajuda si fos necessari. (p.223)

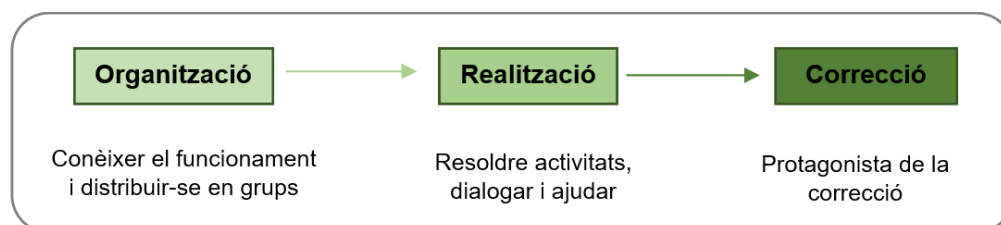
Es tracta, doncs, de canviar la visió de l'educació. L'alumnat ha d'adquirir un rol actiu, que participi, col·labori, creï i reflexioni:

Haurà de ser capaç d'aplicar i desenvolupar processos o fins i tot de crear altres nous, d'entendre, explicar i interpretar situacions, d'escriure de manera lògica tant els processos com les interpretacions, d'argumentar i proposar solucions a la situació presentada com a problema i fins i tot d'innovar en les seves propostes, la qual cosa en síntesi es refereix a la construcció de coneixement. (Ponce, 2017, p.408)

Un dels objectius dels grups interactius és fomentar la solidaritat i la companyonia. Així doncs, es posa èmfasi en l'ajuda entre els diferents alumnes i la creació d'una comunitat, inculcant "la importància de l'assoliment comú davant l'èxit individual" (Lagotena, 2018). Si algú té més capacitats en una determinada tasca, ajudarà a aquell o aquella que li costi més, però, com diuen Peirats i López: "no significa que ells alenteixin el seu aprenentatge, ja que mentre expliquen als seus companys estan intensificant el seu ensenyament gràcies a l'esforç que han de fer per a ajudar-los" (2013, p.206). Per tant, els grups interactius van en contra de segregar l'alumnat en funció dels nivells, les dificultats i les capacitats.

D'altra banda, l'alumnat ha d'adquirir un rol més autònom, ja que "són els encarregats d'organitzar-se i treballar cooperativament" (Peirats i López, 2013, pg. 205), a més de buscar solucions a les activitats plantejades" (Lagostena, 2018). Tot i que hi hagi la presència dels voluntaris i el o la mestra, parteixen d'un punt inicial en què han de trobar suport entre els iguals, és a dir, entre els alumnes, fet que: "proporciona la sensació de ser els amos del seu aprenentatge" (Peirats i López, 2013, pg. 205).

Per últim, segons Comunidades de Aprendizaje (s/d) el rol de l'alumnat consisteix a conèixer i aplicar tant les normes com el funcionament dels grups, ser participatiu en les dinàmiques dels voluntaris, ajudar o deixar-se ajudar pels companys i companyes i corregir l'activitat. Com es pot veure, participa en moltes tasques i el seu rol és de gran rellevància, però no ho fa en totes les fases, com és el cas del professorat i el voluntariat:



Font: elaboració pròpia

Beneficis i limitacions

Els grups interactius aporten un gran ventall de beneficis de diferent caire. En l'àmbit social, com diuen Chocarro i Sáenz (2015) o Ortega i Álvarez (2015), millora la convivència i el clima de la classe, a més d'augmentar tant la motivació com la implicació, el compromís i la participació de les famílies, la comunitat i l'alumnat. Remarcant les paraules de Melgar: "promou la solidaritat entre tot l'alumnat, deixant de banda dinàmiques individualistes i de competitivitat entre ells i elles" (2015, p.325).

D'altra banda, segons Chocarro i Sáenz (2015) és una metodologia que pot funcionar molt bé a l'hora de garantir l'atenció a la diversitat i la igualtat i, com diuen García et. al. (2016), reduir tant les adaptacions curriculars com el fracàs escolar. Això es deu que, gràcies als grups interactius, l'alumnat interioritza que pot aprendre i assolir reptes ajudant i deixant-se ajudar. Com diuen Ordóñez, Rodríguez i Rodríguez-Santero: "Aquesta imatge de si mateixos, potenciada pels actes comunicatius dialògics, fomenta que escolars, que fins al moment no es veien capaços d'aprendre i obtenir bones qualificacions, comencin a veure-ho possible" (2017, p.74).

L'autora Fernández (2014) també ens defineix molt bé els avantatges d'implementar els grups interactius. Per una part, tenim els beneficis acadèmics millorant, així, la capacitat d'atenció, autonomia i eficiència al llarg de la tasca. En l'àmbit social, es podria dir que hi ha una millora en la resolució de conflictes tant a escala de grup i, inclòs, amb un mateix o mateixa. A més, "aprenen a utilitzar estratègies que permeten que tots els nens i les nenes participin per igual en la resolució dels exercicis" (2014, p.89). Per últim, comunicativament, s'ha demostrat que ajuda a desenvolupar l'empatia i l'expressió verbal, tant oralment com de forma escrita. Aquest fet repercuteix en la millora de la capacitat de reflexió sobre les conductes dels altres i les pròpies.

Per tant, subratllant les paraules d'Euroinnova (sd), els grups interactius són una transformació social, ja que ajuden a aconseguir una educació de qualitat per a tothom, pel fet que fomenten el treball en equip, la igualtat, la comunicació respectuosa, la solidaritat, el desenvolupament d'habilitats socials, la participació de la comunitat, la creació del sentit, el dinamisme en l'organització de l'aula, les interaccions i la inclusió.

Tot i que s'ha pogut veure que els grups interactius poden aportar molts beneficis, també s'ha de tenir en compte certes limitacions.

En primer lloc, la participació de les famílies és un element molt important. Això no obstant, no totes es poden permetre assistir a l'escola, ja que la seva inflexibilitat i horari laboral no els ho permeten. Per tant, és necessari saber-se adaptar i, a més, conscienciar a l'alumnat d'aquest aspecte i fer-los entendre que no passa res si una família no pot participar.

En segon lloc, cal ser pacients, perquè el fet d'implementar una nova metodologia pot ser difícil. De fet, Chocarro i Sáenz de Jubera van fer un prototip i van observar que: "com qualsevol canvi, es requereix temps per assimilar rols i assumir la dinàmica i maneres de treballar, per això es va mencionar que es requeria cert escalfament o entrenament per assolir el seu bon funcionament" (2016, p.593) i, de fet, van haver de sol·licitar una persona que s'encarregués de la coordinació de comunitats ampliant, així, el personal.

L'última limitació que es pot trobar, relacionada amb les dues anteriors, és la dificultat de coordinar horaris, famílies i persones voluntàries. Aquí influeix també la responsabilitat i el compromís de les persones voluntàries: “s’han de comprometre fidelment a assistir puntualment a les seves quedades com dinamitzadors de grups interactius” (Chocarro i Sáenz de Jubera, 2016, p. 596) i la capacitat de gestionar els imprevistos per part de la coordinació.

Pla d'acció

Context de la proposta

Escola

L'escola on se situa la meua proposta d'intervenció és el Sant Lluís de Pla i Amell-Bosch (Manyanet Begues), una escola concertada i catòlica, situada en un poble petit, Begues, de poc més de 7000 habitants. Pel tipus d'escola i el lloc on està situada, els infants que accedeixen a aquesta escola tenen un nivell socioeconòmic mig-alt. A més, està dividida en dos edificis: un primer edifici on cursen els alumnes d'Educació Infantil, i un segon on cursen Educació Primària i l'ESO. Tot i haver-hi molt contacte entre els dos i compartir la mateixa directora, l'edifici d'Infantil no deixa de ser més petit i, per tant, més familiar, ja que ronda entre els 100 i 150 alumnes, depenent de l'any. Cada curs té dues línies, excepte aquells en què no hi hagi hagut suficients inscripcions: actualment 14 i 4t de primària. Ells mateixos defineixen el seu projecte educatiu com aquell que busca l'excel·lència, la creativitat i la innovació, i posen en pràctica metodologies com el programa d'estimulació primerenca, les Ludilletres, l'Emat o el treball per ambients i per projectes. Afegeixen també que diversifiquen estratègies d'ensenyament i aprenentatge per oferir a tots els infants oportunitats d'apropar-los al present i al futur. Tanmateix, asseguren que acompanyen emocionalment i propicien un entorn motivador i respectuós que genera expectatives positives seguint el carisma manyanetià (Manyanet Begues, 2021).

Destinatari: La classe d'I3 A

La classe dels mussols és un grup de 14 infants força obediència i també animat, amb moltes ganes de jugar i d'aprendre. Treballen molt bé en rotllana, ja que ho tenen com a hàbit, i estan acostumats a expressar-se oralment davant dels companys. Tots ells i elles diferents i amb el seu context i necessitats. Alguns van anar a la llar d'infants, però d'altres no, i això es nota quant a l'autonomia. Estem treballant en aquest aspecte, deixant-los cada vegada més tasques a fer per ells mateixos. També hi ha diferències quant al seu desenvolupament motor, cognitiu i de llenguatge entre alguns d'ells. Aquest aspecte, en la majoria dels casos, és degut a les diferències d'edats, ja que alguns són de principis d'any i d'altres de finals, i això a I3 és força notable. Els agrada molt cantar i ballar, i funciona força bé fer ús de les cançons a l'hora de treballar continguts. Els agrada molt experimentar i aprendre a través del descobriment i la manipulació, i gaudeixen molt l'aprenentatge per ambients que fem els dilluns i dimecres a la tarda.

Per una banda, tots ells tenen un vincle força fort amb la seva tutora, ja que és una gran referent pels alumnes i ella els tracta amb molt afecte. La Sírnia sap gestionar cada moment

de la millor forma i mostra interès a conèixer cadascun dels infants i les seves necessitats per poder donar-los un tracte individualitzat. A banda d'amb la tutora, els infants també tenen contacte amb la mestra especialista d'anglès i de psicomotricitat.

D'altra banda, també estan força acostumats a interactuar amb infants d'I4 i I5, pel fet que a l'hora dels ambients estan tots barrejats, i també comparteixen l'espai del pati. Per tant, tenen una relació de respecte i ajuda mútua que fa que aprenguin els uns dels altres.

Anàlisi de necessitats

Participants, instruments i procediment

Aquesta proposta s'ha dissenyat específicament per a l'escola Manyanet de Begues partint d'una anàlisi de necessitats.

El primer pas per a aquesta detecció va ser una reunió amb la coordinadora del Cicle d'Infantil de l'escola el dia 12 d'octubre de 2022. En aquesta, va manifestar la falta que té el centre d'incorporar encara més a les famílies en el dia a dia de l'escola, sobretot després de la COVID-19. Per aquesta raó, en aquest moment l'equip directiu està pensant en com millorar aquesta col·laboració.

Ha estat a partir d'aquesta necessitat verbalitzada per l'escola que s'ha iniciat un procés més rigorós d'anàlisi de necessitats per tal de dissenyar la proposta d'intervenció. Per tal de poder obtenir informació més pràctica i específica, s'han fet servir diferents instruments de recollida de dades.

Per començar, s'ha realitzat una entrevista semiestructurada a la tutora d'I3 A el dia 21 de desembre de 2022, mestra d'educació infantil actualment a l'escola Manyanet de Begues. La Síría és la persona que més temps passa amb el grup classe i que, per tant, millor coneix els infants i les seves famílies. A més, és una mestra que fa diversos anys que treballa a l'escola i que coneix a la perfecció el seu funcionament i les seves mancances. Aquesta entrevista ha estat útil per recollir dades quant a la situació actual de la col·laboració entre escola i famílies, el grau de participació de les famílies en propostes del centre i la seva opinió sobre la idea de la proposta relacionada amb els Grups Interactius. A partir dels resultats, s'han pogut concretar alguns aspectes de la intervenció. Les entrevistes semiestructurades m'han ofert un grau de flexibilitat acceptable, alhora han mantingut la suficient uniformitat per assolir interpretacions d'acord amb els propòsits de l'estudi.

A continuació, s'ha dut a terme una entrevista no estructurada a un expert en Grups Interactius el dia 25 de gener de 2023. L'entrevistat ha estat l'Adrián Ibáñez, cap d'estudis de l'escola Edumar, un centre compromès amb el canvi educatiu i que acull la innovació

educativa en totes les etapes. Es tracta d'un dels 30 centres seleccionats per representar bones pràctiques pel programa Escola Nova 21. A l'escola Edumar van engegar els grups interactius l'any 2012/2013 al nivell d'I5 i a poc a poc es va anar implementant a tota l'escola fins a abastar d'I3 a 6è de primària. Ells mateixos asseguren que obtenen molt bons resultats d'aquesta metodologia després d'haver-la fet servir tants anys. Per tant, l'Adrián, com a membre de l'equip directiu de l'escola, ha pogut explicar a l'entrevista els beneficis i limitacions segons la seva experiència de la metodologia, així com els aspectes clau i la seva forma de treballar. Aquestes dades han estat de gran utilitat a l'hora de dissenyar la proposta. L'entrevista no estructurada ha permès mantenir una conversa fluida amb l'entrevistat i, com que no havia un nombre de preguntes establert, s'ha pogut para obtenir una gran quantitat d'informació del tema de la recerca.

Per últim, el dia 27 de gener de 2023 s'ha enviat un qüestionari a les famílies d'I3 A per tal que responguin preguntes relacionades amb el seu grau de satisfacció quant a la col·laboració amb l'escola. També se'ls ha preguntat la seva opinió quant a la viabilitat de la implementació dels Grups Interactius, així com la seva voluntat de participar-hi en el projecte i la seva disponibilitat. Aquestes respostes han servit per delimitar la proposta segons les seves necessitats. Aquest qüestionari s'ha tancat el dia 10 de febrer i s'han obtingut 12 respostes. El qüestionari ens ha permès recollir informació d'un nombre elevat de participants, a més a més d'estandarditzar-la i uniformar-la.

En definitiva, s'ha fet una triangulació de recerca de dades a partir de l'entrevista a una mestra i a un expert i d'un qüestionari a les famílies. Per tant, s'han tingut en compte un total de 14 participants en aquesta anàlisi.

Condicions ètiques

És important destacar que s'han tingut en compte totes les consideracions ètiques. Els participants de l'estudi han estat informats abans de la investigació sobre el tema del treball i els seus objectius i han signat el document de consentiment informat. Les dades recollides en el procés d'investigació han estat transcrites fidelment a l'estudi i s'han utilitzat només amb finalitats de recerca.

Resultats de l'anàlisi

A partir dels instruments de recollida de dades, podem arribar a diverses conclusions que ens ajuden a dissenyar la proposta d'intervenció. En primer lloc, considero que és important conèixer la situació de col·laboració i comunicació entre l'escola i les famílies. Per una

banda, la tutora d'I3 explica a l'entrevista que hi ha dos tipus de trobades presencials al llarg del curs. En primer lloc, hi ha una reunió conjunta a l'inici de curs. En segon lloc, en ser I3, la mestra té una primera entrevista individual amb cada família per tal de conèixer-la i, com a cada curs, també hi ha sempre una tutoria individual amb cadascuna al llarg del curs per fer seguiment. Aquests seguiments presencials es fan més d'un cop l'any en casos especials o si hi ha demanda per part de les famílies. A més a més, també l'escola organitza unes portes obertes un cop per trimestre en què les famílies poden assistir lliurement i voluntària, com també s'organitzen algunes activitats obertes als pares i mares en casos especials com en algunes festivitats o projectes. La Síria explica que la comunicació entre l'escola i les famílies, a banda d'aquestes reunions presencials, es fa principalment per mail i alguna circular informativa. Així ho exposen també les famílies al qüestionari, ja que el 75% dels participants asseguren que el correu electrònic és la via per la qual es comuniquen amb el centre. En ser una pregunta de resposta múltiple, també el 75% de les famílies ha contestat que té contacte amb la mestra a la sortida de l'escola. Tanmateix, si ens referim a la freqüència amb la qual hi ha comunicació entre els dos agents educatius, tenint en compte aquests aspectes, és escassa. Això es veu reflectit al qüestionari, ja que el 41,7% de les famílies contesta que es comuniquen amb l'escola un cop per trimestre, mentre que el segon percentatge més elevat pertany al 25% dels participants, els quals asseguren que aquest contacte es dona lloc un cop anualment.

Quant a la col·laboració entre el centre i les famílies, la Síria explica que solen demanar la participació dels pares i mares en algunes situacions. Assegura que hi ha una forta proactivitat per part de les famílies i que sempre solen respondre molt bé a aquest tipus de propostes, tot i que sempre amb alguna excepció. Per un costat, els demanen que s'impliquin en algunes situacions en feines o deures que els infants porten a casa. Per l'altre, en alguna ocasió també han convidat als pares i mares a participar en algun projecte o en alguna festivitat. En aquestes situacions, però, sempre són els infants qui escolten els familiars explicar quelcom, com per exemple el seu ofici, o són les famílies qui escolten els seus fills i filles explicar-los el projecte que han realitzat.

Quan al qüestionari es pregunta a les famílies si se senten involucrades en l'educació del seu fill o filla o si consideren que hi ha una bona comunicació entre els agents educatius, les respostes són afirmatives en un 91,7% i en un 83,3%, respectivament. Així i tot, quan se'ls pregunta si els agradaria involucrar-se més, el 91,7% dels participants també responen que sí. Això ens dona a entendre que actualment les famílies es mostren satisfetes amb el grau de comunicació i col·laboració amb el centre escolar, però que si tinguessin l'oportunitat d'involucrar-se més, també ho farien. En relació amb aquest aspecte, la tutora opina que

des de la COVID-19 han perdut contacte i que actualment necessiten treballar per tal de tornar a fomentar aquesta col·laboració tan necessària i que afavoreix els infants. A més, com a resposta al qüestionari a la pregunta “Has participat algun cop en algun projecte proposat per l'escola en què requerís la teva col·laboració?”, el 83,3% respon que no. Al mateix temps, el mateix percentatge respon que sí a “En cas que no, si se'n proposés algun, t'agradaria participar?”. Aquesta contestació corrobora la predisposició que tenen les famílies de col·laborar amb el centre educatiu, tal com esmenta la Sírria.

En segon lloc, quant a convidar les famílies a participar en activitats a l'escola, la tutora de la classe opina que “el fet que vinguin els pares aquí, a estar una estoneta amb nosaltres, que ens ajudin a fer una activitat... Ja tens la motivació dels nens, dels nens que tenen els seus pares a la classe i els que no perquè saben que els seus papes vindran algun dia i perquè els nens es creixen molt i gaudeixen molt”. Així mateix, també pensa que aquest tipus de propostes són una oportunitat molt enriquidora i poden ser molt beneficioses, no només pels infants, sinó també per a les famílies.

En definitiva, l'escola Manyanet de Begues fa petites propostes per incloure pares i mares a l'educació dels seus fills i filles, però totes elles, com ja s'ha comentat, tracten d'explicar-se coses els uns als altres. A més, la majoria de les famílies no han participat mai, però sí els agradaria participar més. Així i tot, l'escola mai ha aplicat anteriorment els Grups Interactius. Quan se'ls ha explicat de què tracten, la Sírria Gasent diu: “trobo que és una manera molt interessant, primer de tot, de fer intervenir als papes i entrar a classe - que qualsevol oportunitat és bona - no només això, sinó... No és entrar a la classe i que els nens els hagin de fer una exposició o un ball com és el que estem acostumats, sinó que és un treball conjunt on els papes també han de participar”. Després, a això afegeix que per les famílies també pot ser una bona oportunitat per tal que coneguin la classe i el seu funcionament. Per concloure, afegeix que aquest tipus de propostes són les que creu que poden funcionar millor a l'escola.

Al qüestionari, el 91,7% de les famílies creu que podrien aportar coneixements i aptituds valuoses als infants de classe, així com el 83,3% opina que també l'alumnat els pot aportar coses. Quan se'ls demana exemples, escriuen comentaris com els següents: “Penso que tothom té coses a compartir, i la diversitat de professions, ètnies o inclús personalitats poden aportar coneixements enriquidors a tots els infants”, “Penso que l'educació és recíproca i les persones, tinguem l'edat que tinguem, estem en un aprenentatge continu. A més, moltes vegades les persones adultes vivim centrats en la monotonia diària i l'estrès, i els infants ens ajuden a valorar coses que per culpa del dia a dia no veiem”.

Més concretament, l'expert Adrián Ibáñez remarca a l'entrevista els beneficis que tenen els grups interactius posats a la pràctica segons la seva experiència. Per una banda, el fet de tenir un adult conegut a l'aula és molt motivador pels infants i fa que les activitats siguin significatives pels nens i nenes. D'altra banda, l'especialista en Grups Interactius afegeix que aquesta metodologia també permet a les famílies entendre el funcionament del grup classe i la seva diversitat. Per tant, les seves paraules són força coincidents amb les de la mestra d'I3 de l'escola Manyanet de Begues. A més, com a un dels beneficis més importants, l'Adrián inclou que el fet que "estiguin vinculades les famílies o que estiguin involucrades en la vida d'escola setmanalment, que hagin de fer un esforç les famílies en poder assistir a l'escola com a mínim a una sessió dels grups interactius (...) Això fa que hi hagi una proximitat entre famílies i tutora i escola, i en definitiva, que sigui molt rica". Per últim, aquesta metodologia ofereix activitats dinàmiques que permeten atendre a tota la diversitat gràcies a la col·laboració de les persones voluntàries.

Així mateix, també es va preguntar a la Síria, les limitacions que podrien suposar els Grups Interactius. Aquesta pregunta era d'interès perquè com a mestra que coneix en profunditat els infants, es pot imaginar les seves reaccions davant de certes situacions. Ella va comentar segons la seva experiència en altres activitats similars, que els infants de tres anys solen tenir dificultats amb el fet d'acceptar la presència del seu pare o mare a l'aula. Per tant, creu que en alguna ocasió un nen o nena pot començar a plorar en veure'ls a l'aula fent alguna activitat amb altres companys. L'expert opina que aquestes reaccions tenen més a veure amb la manera de ser de cada infant i no tant en la seva edat. Així i tot, recomana que per tal d'evitar aquestes reaccions, cal anticipar-se i explicar amb anterioritat de què tracten els grups interactius: "Tota anticipació sempre és bona per donar seguretat als infants i per ajudar-los a viure el moment dels grups interactius des d'aquesta seguretat". També afegeix que el fet que hi hagi desigualtats entre les famílies quant a la seva disponibilitat per assistir a les sessions pot ser complicat de gestionar. En canvi, l'Adrián, com a expert en la metodologia, no va mencionar en cap moment aquest possible inconvenient. En lloc d'això, va remarcar que la principal dificultat que podria sorgir és la poca col·laboració de les famílies o la pèrdua d'interès per part dels infants en el fet que les seves famílies estiguin presents a la vida escolar. Tanmateix, això, segons l'especialista sol passar a partir de 5è de primària, és a dir, en edats més avançades. A més a més, l'expert afegeix que els Grups Interactius no deixen de ser un repte pels i les mestres, ja que requereixen molta organització i planificació per tal "que totes les activitats funcionin i que totes les famílies puguin acompanyar de manera productiva a tots els infants".

En tercer lloc, un dels objectius principals de l'entrevista amb la tutora de l'escola i amb l'expert era conèixer quin tipus de proposta pot funcionar en relació amb aquesta metodologia i dirigit als infants d'I3. Per una banda, vaig consultar a l'Adrián quina creu que és la clau pel bon funcionament dels Grups Interactius. Ell assegura que és la implicació de les famílies en l'educació dels infants i, per tant, en els Grups Interactius, ja que la participació de l'adult i el seu acompanyament és clau. Ell diu que "si l'escola no tingués una participació de les famílies bona o alta, el que passaria és que no funcionarien aquests grups. Per tant, aquesta és la clau". Per tal que els pares i mares coneguin la dinàmica, l'escola organitza una formació a l'inici de curs per les famílies en què s'explica de què tracta la metodologia. Quant a les dinàmiques, l'expert considera que és important que les activitats siguin de construcció del coneixement de manera conjunta i de curta durada. Segons les mestres d'infantil de l'escola Edumar, les activitats que més atrauen l'atenció dels infants d'I3 són aquelles que no tenen moltes normes i són dinàmiques, que tenen canvis ràpids de torn o amb partides curtes i que no requereixen molta estona de concentració. A més a més, també dona importància al fet de fer un inici i un tancament de les sessions per tal de fer presentacions, agraïments i autoreflexions. Així mateix, recorda que és important crear un bon clima d'aula i demanar que el volum de la classe ha de ser l'adequat per poder treballar bé. D'altra banda, la Sírnia diu que apostaria per propostes manipulatives i per la creació d'un espai de joc amb les famílies. A més a més, creu que hi hauria d'haver varietat en les competències que es desenvolupin en cada activitat. També afegeix que és important que no siguin propostes totalment lliures pels infants, sinó en què els familiars puguin ajudar i participar d'alguna manera. Com a consell per part de l'Adrián, recalca que per a aquella escola que vol començar a aplicar els Grups Interactius, és efectiu i òptim el fet d'organitzar, compartir i desar el material que es prepara perquè la resta de mestres el puguin utilitzar, sigui aquell curs o en un futur.

Per finalitzar, vaig introduir preguntes tant a l'entrevista semiestructurada amb la mestra de l'escola com al qüestionari per les famílies amb la intenció de conèixer la viabilitat del projecte. Quant a l'escola, la docent explica que el centre té unes bases pedagògiques que no es poden modificar, ja que han estat acordades entre totes les escoles Manyanet. Així i tot, es mostren oberts a incorporar algunes propostes a escala interna, com pot ser el cas dels Grups Interactius. En referència a les famílies, el 91,7% veu factible que la metodologia Grups Interactius s'apliqui a l'escola i creuen que podria aportar beneficis, com per exemple, "Formar part de la seva educació i veure que ens involucrem en el seu dia a dia i la importància d'aprendre. I per als pares veure que gaudeixen i s'ho passen bé a classe". Al 75% dels pares i mares els agradaria participar en aquesta proposta.

Per últim, quant a l'horari més factible, la tutora d'I3 assegura que hauria de fer-se una tarda. Al qüestionari, el dia més votat per les famílies és divendres a la tarda amb un 83,3%.

Després d'aquest recull d'informació, puc tenir una idea més clara de com hauria de ser una dinàmica de Grups Interactius aplicada a una escola d'educació infantil i, més concretament, com podria portar-se a terme a l'escola Manyanet de Begues. Per tal de dissenyar-la, ha quedat demostrat que s'han de tenir en compte diversos punts de vista. És a dir, s'han d'intentar aplicar una sèrie de consells i pautes segons els experts en Grups Interactius, tenint en compte l'opinió de l'escola i de l'equip docent, a més a més d'incloure la veu de les famílies.

Justificació i presentació del pla d'acció

La part pràctica d'aquest projecte tracta d'elaborar un conjunt de pautes i orientacions per tal d'aplicar la metodologia Grups Interactius a l'escola Manyanet de Begues.

Els grups interactius són una nova manera de treballar en què, tant alumnes, docents com persones externes al centre, aprenen els uns dels altres. A més, els i les alumnes mostren entusiasme i motivació, ja que és una forma més atractiva d'aprendre. També, el fet de treballar en grups reduïts, afavoreix que aprenguin a fer activitats de forma cooperativa, a respectar el torn o a integrar-se amb tot l'alumnat.

A partir d'aquestes orientacions, posteriorment dissenyaré una proposta d'intervenció des de l'assignatura de Pràcticum enfocada a la meua classe de referència de les pràctiques: I3. Es tractarà d'una prova "pilot" per analitzar la viabilitat de la implementació d'aquesta metodologia a l'escola per tal d'afavorir i incrementar la implicació de les famílies a l'escola. Amb aquesta proposta, doncs, es vol avaluar la possibilitat d'incorporar els grups interactius com a metodologia de l'escola a partir del curs vinent, tenint en compte els seus resultats i el nivell d'involucració de les famílies. El fet que aquesta proposta sigui l'inici d'un nou canvi que es durà a terme, possiblement, en un futur al centre ha estat un factor motivacional per a mi, ja que sento que aquest projecte d'investigació és realment útil i necessari.

Tal com s'ha tractat al marc teòric d'aquest escrit, els Grups Interactius afavoreixen la col·laboració entre famílies i escola, ja que les conviden a entrar a classe i a ser participants de l'educació dels seus fills i filles. Tot i que aquesta comunicació i treball conjunt entre els agents educatius és necessari i beneficiós pels infants de totes les edats, aquesta proposta està enfocada al Cicle Infantil, més concretament a I3. En aquesta etapa, més que mai necessiten aquest suport de les famílies, ja que encara són molt dependents d'elles. Per aquest motiu, és una bona manera d'evitar fer la separació dràstica i, inclús per a alguns infants, traumàtica, entre pares i mares i infants que és tan comú a I3. A més, la

incorporació de les famílies en activitats de l'escola s'ha de fer des de l'inici de l'escolarització dels nens i nenes.

Com s'ha vist a l'entrevista amb l'expert, ja hi ha escoles que apliquen aquesta metodologia i que obtenen molt bons resultats. Cada escola, però, ha de trobar la seva pròpia manera d'aplicar-la adaptada a les seves necessitats. És a dir, com he mencionat anteriorment, no n'hi ha prou amb aplicar la teoria dels Grups Interactius a l'hora de plantejar-los en una escola, sinó que s'ha d'adaptar segons les necessitats del centre educatiu, dels infants i de les famílies d'aquests. Per aquest motiu, a continuació presento una guia per tal d'aplicar els Grups Interactius a l'escola.

Guia d'aplicació dels Grups Interactius a l'escola Manyanet de Begues: Decàleg

Després d'extreure informació de la detecció de necessitats, he fet un recull de deu característiques i orientacions que haurien d'incloure els Grups Interactius a l'escola Manyanet de Begues en l'etapa d'infantil.

1. ANTICIPACIÓ

Anticipar-se i explicar prèviament als infants de què tracten els grups interactius per donar-los seguretat.

És important que abans de començar les sessions de Grups Interactius amb les famílies expliquem als infants de què tracta aquesta metodologia i quin serà el seu paper dins d'aquestes sessions. Hem d'anticipar-los a allò que passarà i donar-los informació sobre la dinàmica: quin dia serà, quants familiars participaran, quanta estona estaran, de què tractarà la sessió... A més a més, també nosaltres en aquestes conversa prèvies amb els infants hem d'anticipar-nos a allò que pot passar, com per exemple explicant-los que és possible que algun familiar d'algun infant no pugui assistir per algun motiu, que aquells pares i mares que vinguin jugaran amb tots i totes les alumnes i no només amb el seu fill o filla, etc. Això els farà estar més còmodes i segurs durant l'activitat i tindran una idea de com han d'actuar.

2. EL PAPER DE LES FAMÍLIES I ELS INFANTS EN LES ACTIVITATS

Organització i planificació per part del mestre o mestra. És important que les activitats tinguin sentit amb el paper que juguen les famílies a cada grup.

A l'etapa d'infantil un dels papers fonamentals dels i les mestres és l'elaboració de materials i espais d'aprenentatge per tal que aquests siguin enriquidors. En els Grups Interactius passa el mateix. Durant les sessions els i les mestres fan de guies i són un suport en el

desenvolupament d'aquestes, a més a més de tenir el paper d'observar i avaluar. Així i tot, la feina més important és aquella prèvia a la dinàmica en si. En aquest cas, s'ha de tenir en compte que les famílies participaran en les activitats i jocs proposats, per tant, aquests no poden donar peu que els infants les realitzin de manera molt individual i autònoma. És a dir, els pares i mares han de tenir un paper en cada activitat i aquest ha de ser rellevant. A més, aquestes també han de promoure la col·laboració i el diàleg entre iguals i amb adults..

3. ACTIVITATS MOTIVADORES

Les activitats han de ser curtes i dinàmiques, a més de manipulatives.

Seguint amb allò que s'ha esmentat en l'anterior punt, a l'hora de dissenyar les activitats és important que es tingui en compte la motivació i les necessitats de cada grup d'infants. Pot haver-hi un fil conductor en les activitats per tal que cridin més l'atenció dels nens i nenes, o simplement es poden proposar activitats independents, però que tinguin sentit. Considerant que els destinataris són infants de l'etapa 3-6 anys, les activitats haurien de ser curtes i dinàmiques, ja que amb aquesta edat els infants no són capaços d'estar concentrats massa temps en un joc i s'avorreixen ràpidament. A més, han de ser manipulatives per tal que l'aprenentatge que obtinguin sigui significatiu.

4. ACTIVITATS VARIADES

Hauria d'haver-hi varietat en les competències que es desenvolupin en cada activitat.

Continuant amb la idea del disseny d'activitats, s'ha de considerar també el fet que siguin variades i amb què es desenvolupin diferents competències. Uns dels avantatges que aporten els Grups Interactius és que les famílies puguin veure allò que treballen els seus fills i filles a l'escola. Per tant, és interessant que les activitats que es proposin en la dinàmica siguin un recull de tots aquells sabers que es treballen en el dia a dia del centre. Està clar que, partint de la idea que és important el diàleg i la col·laboració entre infants i amb adults de referència, amb cadascuna d'elles es desenvoluparà més d'una competència. Així i tot, per exemple, pot haver activitats més centrades en el desenvolupament de la logicomatemàtica o en el mètode científic i l'experimentació, i d'altres en què es tracti més la llengua o la literatura, entre d'altres.

5. RELACIÓ FAMÍLIES-ESCOLA

Promoure una bona relació entre famílies i escola per tal d'obtenir la seva ajuda i participació.

Aquesta dinàmica és una proposta per promoure la col·laboració entre famílies i escola que podria d'aplicar-se entre d'altres. És a dir, no es tracta de convidar a les famílies unes tardes

soltes cada any i després no tenir comunicació per la resta del curs, sinó que s'haurien de fer diverses propostes per tal que la comunicació continués. Les escoles que tenen com a base la importància de la participació de les famílies en el centre atrau pares i mares implicats i compromesos, i això és clau per poder proposar activitat d'aquest tipus. La relació entre el centre i les famílies ha de ser bona i constant de manera que treballin conjuntament en l'educació dels i les alumnes. Per contra, si no es promou una col·laboració entre els dos agents educatius, a l'hora de proposar dinàmiques com els Grups Interactius no s'aconsegueix resposta per part de les famílies i, per tant, no funcionen.

6. COMUNICACIÓ AMB LES FAMÍLIES

Tenir en compte l'opinió i disponibilitat de les famílies quant a la proposta i horari establert dels Grups Interactius.

Com ja he mencionat al punt anterior, la participació de les famílies és essencial per al bon funcionament dels Grups Interactius. Per aquesta raó, ha de ser un projecte conjunt. No pot imposar-se una activitat amb un horari concret i demanar la seva participació, sinó que abans ha d'haver-hi una conversa i consens. És a dir, s'ha de preguntar a les famílies la seva opinió sobre la proposta i la seva disponibilitat per assistir a l'escola per tal d'adaptar-se a elles en la mida del possible. D'aquesta manera, elles se sentiran escoltades i els facilitem la seva necessària participació.

7. FORMACIÓ A LES FAMÍLIES

Fer una formació a les famílies per tal d'explicar-los què són els Grups Interactius i quin és el seu paper dins de l'aula.

Seguint amb la mateixa línia de comunicació famílies-escola, és important també que es comuniqui als pares i mares els objectius d'aquelles dinàmiques en què ells i elles estiguin implicats. És a dir, si esperem d'elles que assisteixin a l'escola a desenvolupar un paper concret en els Grups Interactius, elles l'han de conèixer abans, així com l'objectiu establert per tal de poder actuar de la millor manera possible. Fent això, se sentiran part del projecte, creuran en ell i estaran més motivades a col·laborar. Per aquesta raó, s'ha de fer una petita formació a les famílies sobre els Grups Interactius per tal d'explicar-los què són i els aspectes essencials que han de conèixer. Elles també han de tenir l'oportunitat de fer preguntes en el cas que en tinguin per poder resoldre els seus dubtes. Aquesta formació pot fer-se presencial a principi de curs per a aquelles famílies que tenen fills i filles que entren a l3 i no saben de què tracta, o pot fer-se mitjançant altres mètodes, com per exemple amb un o diversos vídeos formatius.

8. INICI I TANCAMENT DE LES SESSIONS

Fer un inici i un tancament en les sessions de grups interactius per tal de fer presentacions, agraïments i autoreflexions.

La part més extensa de cada sessió de Grups Interactius és la realització d'activitats per grups amb voluntaris de forma rotativa. Així i tot, no hem d'oblidar-nos de la importància de fer un inici i un tancament. És cabdal que l'entrada de les famílies a l'aula sigui un moment especial. S'ha de fer una presentació recalcant de quin infant és família el voluntari o voluntària que assisteix i explicant les activitats de la sessió. En finalitzar, també s'ha de fer un tancament que inclogui una autoreflexió amb els infants sobre allò que han après i allò que els ha agradat més i menys. Aquests comentaris, juntament amb l'observació dels i les mestres, serviran per fer canvis de millora en la dinàmica. A més a més, s'ha d'acabar amb un agraïment a les famílies per tal que el seu esforç sigui reconegut. Durant el primer any d'aplicació de la metodologia, tampoc està de més que s'envii algun qüestionari a les famílies per tal que elles també puguin donar la seva opinió sobre la dinàmica que s'està aplicant, sigui a meitats o final de curs, o en finalitzar cada sessió.

9. CREAR UN BON CLIMA D'AULA

Crear un bon clima d'aula durant les sessions i controlar que el volum de la classe no sigui molt alt per poder treballar millor i de manera més eficaç.

Un dels principals objectius dins dels Grups Interactius és que tant infants com voluntaris i voluntàries estiguin còmodes durant les sessions. Només així s'aconseguirà que els infants desenvolupin la seva habilitat comunicativa i cooperativa i, per tant, adquireixin un aprenentatge ric. També les famílies estaran més contentes de participar i duran a terme millor el seu paper. Per tal d'aconseguir un bon clima a l'aula és important que cada grup d'infants i familiars tingui el seu espai i que les activitats proposades siguin motivadores. A més a més, és essencial també recordar que el to de veu no pot ser massa alt per tal de no molestar la resta de grups i que tots i totes estiguin tan còmodes com sigui possible a l'hora de treballar i jugar.

10. ORGANITZAR, DESAR I COMPARTIR EL MATERIAL CREAT

Per tal de ser efectius i òptims s'ha d'organitzar, compartir i desar el material que es prepara perquè es pugui reutilitzar, sigui aquell curs o en un futur.

Com s'ha esmentat abans, la creació dels materials és un procés bastant llarg i que, per tant, implica força temps. Per aquesta raó, quan es comencen a aplicar els Grups Interactius és interessant crear un espai virtual compartit amb tots i totes les mestres, així com un espai físic. Aquest, servirà per emmagatzemar i compartir tot aquell material dissenyat i creat per

cada responsable de Grups Interactius per tal que pugui ser reutilitzat. Al cap i a la fi, el claustre de mestres ha de funcionar com un equip i aquest és un recurs que estalviarà temps en un futur a tots i totes les docents i assegurarà un treball efectiu i òptim.

Recull de possibles activitats per Grups Interactius a l'etapa 3-6 d'infantil

A continuació, es mencionen exemples de diverses activitats que es podrien incloure a la metodologia dels Grups Interactius, classificades segons les competències principals que es desenvolupen. A més a més, s'endrecen també segons l'edat a què estan dirigides. Això no obstant, hi ha alguna que es pot aplicar a qualsevol edat, incloent-hi fer-la de manera conjunta. Com bé recomanen tant la tutora d'I3 com l'expert, les activitats han de ser variades, dinàmiques i que impliquin diferents competències i la necessitat de dialogar.

COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	
Traços	I3, I4 i I5
<p>Qualsevol activitat relacionada amb la realització de traços pot ser interessant. Es poden realitzar traços amb diferent material, ja sigui amb gomets, pintura, cordes, el mateix cos, llapis, retolador, safates amb sal... Per tal de fer-ho més motivador i col·laboratiu, pot estar presentat en format laberint, o inclús basat en algun projecte i tema treballat a l'aula.</p>	
Caixa toca toca...	I3, I4 i I5
<p>Aquesta activitat requereix una caixa en què es pugui posar la mà per tal de tocar el que hi hagi dins sense poder-ho veure. D'aquesta manera, es poden amagar coses dins la caixa i es demanarà els infants que introdueixin la mà per poder-ho tocar. A continuació, se'ls pot demanar que descriguin allò que han tocat amb les característiques que se'ls vingui al cap (suau, rugós, gran, petit...) i que l'intentin endevinar abans de mirar què s'amaga dins la caixa.</p>	
Relacionar noms amb companys i companyes	I3, I4 i I5
<p>Aquesta activitat consisteix a proporcionar etiquetes amb tots els noms dels infants de l'aula, així com una fotografia de cadascú. Es tracta de trobar quin nom pertany a cada company. Per tal de poder-ho proposar a tota l'etapa de 3-6 anys, per a aquells més grans es pot anar complicant i fer-los endreçar les lletres per formar els noms o inclús fer-los escriure el nom dels companys i companyes.</p>	

L'hora del conte	I3, I4 i I5
<p>A tots els infants els agrada que els llegeixin un conte de tant en tant. Els Grups Interactius poden ser una bona oportunitat per tal que un voluntari o voluntària expliqui un conte als infants. Després de la lectura, es pot fer una reflexió o inclús endreçar unes imatges segons la seqüència de la història.</p>	
Endreçar síl·labes per formar paraules	I4 i I5
<p>Es tracta de crear etiquetes amb diverses síl·labes per tal que els infants puguin formar diferents paraules. Pot anar variant la seva dificultat amb paraules més curtes i més llargues. Inclús se'ls pot oferir la imatge del que representa aquella paraula per facilitar l'activitat, o afegir síl·labes que no corresponen a la paraula per tal que hagin d'identificar quines sí que ho fan per afegir més dificultat.</p>	
Dau de les lletres	I4 i I5
<p>Aquest joc només requereix un dau i molta imaginació. Aquest dau conté diverses lletres (inclús pot haver-hi més d'un dau per més possibilitats). Després de llançar el dau i que surti una lletra de l'abecedari, es tracta de pensar paraules que comencin per aquella lletra. Es pot jugar en format joc i jugar per rondes d'infant en infant i anar eliminant a aquell a qui no se li acut cap paraula més.</p>	
El dau de les històries	I4 i I5
<p>Aquesta activitat requereix diversos daus amb diferents personatges, paisatges o objectes. Es tracta de llençar-los i intentar, entre tot el grup, inventar-se una història que tingui sentit amb allò que surti als daus. Podem fer-ho de manera conjunta, o inclús que cada infant s'inventi una part.</p>	
Creació de lletres	I4 i I5
<p>Poden proposar-se activitats de construcció de lletres. Una manera de presentar-ho podria ser basat en les lletres de Bruno Munari, de manera que els infants tinguessin parts d'algunes lletres i les haguessin d'unir per formar-les.</p>	
Esbrinar paraules amb lupes	I5
<p>Aquesta activitat consisteix a llegir paraules i relacionar-les amb una imatge o dibuix. Hi ha etiquetes, doncs, que contenen una paraula i d'altres que contenen una icona o dibuix.</p>	

Però ambdues estan pintades d'un color i no deixen veure el seu contingut. Amb lupes de cel·lofana d'aquell color hauran d'esbrinar el contingut de cada etiqueta per poder fer la relació.

COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	
Trencaclosques	I3, I4 i I5
Es tracta de proposar un trencaclosques motivador i adequat a l'edat dels infants.	
Construccions	I3, I4 i I5
Es poden fer construccions de molts tipus i amb molts materials diferents. Es pot proposar als infants que facin una construcció amb peces de Lego o inclús amb materials de la natura, entre d'altres. Aquesta pot ser lliure o se'ls pot proposar que construeixin una cosa en concret basat en una temàtica.	
Sèries	I3, I4 i I5
Es poden fer sèries amb molts materials diversos. Poden ser figures geomètriques de colors i mides diferents o inclús també elements de la natura. Les sèries poder ser més bàsiques o complexes depenent de l'edat dels infants.	
Memory	I3, I4 i I5
Es tracta de proporcionar al grup un memory d'algun tema que els interessa. Poden jugar col·laborativament a intentar fer parelles entre tots o de la manera tradicional, és a dir, per torns.	
Busca la imatge	I3, I4 i I5
Existeixen diversos jocs que consisteixen a proposar de trobar una imatge concreta o un personatge entre diferents objectes o persones. "Lince", "¡Pictureka!" o la col·lecció de llibres "¿Dónde está Wally?" en són un exemple. Si aquests són massa complicats es pot elaborar un joc amb les mateixes característiques del mateix estil.	
Imitar figures	I4 i I5
Consisteix a proporcionar-los diferents peces així com etiquetes amb figures formades per aquestes peces. L'objectiu pot ser imitar les figures de les etiquetes o formar-ne de	

noves. Es pot jugar amb pals de fusta pintats de colors, peces de Lego, etc.

Tangram

I4 i I5

Es tracta de proporcionar targetes amb formes formades amb el Tangram per tal que els infants puguin imitar-les o formar de noves.

COMPETÈNCIA EN CIÈNCIA, TECNOLOGIA I ENGINYERIA

Totes les activitats que pertanyen a aquesta competència poder dur-se a terme a partir del mètode científic. És a dir, proposant als infants que elaborin unes hipòtesis inicials per tal de comprovar-les a través de l'experimentació.

Què pesa més?

I3, I4 i I5

Es tracta d'experimentar amb la balança i diversos objectes. Es pot jugar també amb la bàscula.

Flota?

I3, I4 i I5

Consisteix a proporcionar un cubell d'aigua i diversos objectes de característiques i propietats diferents per veure quins floten i quins no.

Taula de llum

I3, I4 i I5

Amb una taula de llum i diverses peces de colors es pot experimentar amb la barreja i la superposició de colors.

Experiment

I3, I4 i I5

Es pot proposar un experiment a fer als infants. Un exemple pot ser el de pintar la llet i afegir sabó de plats per veure les conseqüències.

COMPETÈNCIA EN PENSAMENT CREATIU

Pintura de dits

I3, I4 i I5

Es tracta de fer un dibuix o una creació pintant amb els dits i amb pintura. Pot ser lliure o amb una temàtica.

Bufar amb canyetes	I3, I4 i I5
Es proporcionen canyetes i pintura barrejada amb aigua o aquarel·les. Consisteix a proposar-los afegir pintura als seus dibuixos i bufar a sobre amb una canyeta perquè aquesta s'escampi.	
Mural	I3, I4 i I5
Es pot posar un paper de mural a terra i proposar els infants que dibuixin allò que vulguin. Se'ls pot proposar un tema o pot ser lliure. També es pot utilitzar aquell estri que es vulgui, sigui ceres, pintura amb pinzells o amb les mans...	
Dibuix amb elements de la natura	I3, I4 i I5
Consisteix a proporcionar als infants diversos elements de la natura i proposar-los que facin un muntatge o dibuix amb aquests.	
Collage	I3, I4 i I5
Es proporciona als infants diversos retalls de revista o de fulls reutilitzats i se'ls proposa que facin un collage.	
Dibuix a partir d'una mà	I3, I4 i I5
Es tracta de proposar als infants que posin la seva mà sobre d'un full i intentar repassar el seu contorn amb l'altra mà. A partir del dibuix de la seva mà, poder deixar volar la seva imaginació afegir més detalls.	

COMPETÈNCIA DIGITAL	
Bee Bots	I5
A partir d'I5 poden començar a experimentar amb la programació i els Bee Bots. Poden inclús, intentar fer un circuit amb els robots.	

Proposta d'intervenció

Objectius de la intervenció

- Afavorir la participació de les famílies a les activitats escolars i la seva comunicació amb l'escola.
- Crear un ambient d'aprenentatge motivador i efectiu pels infants.
- Avaluar els beneficis que aporta aquesta proposta als participants.
- Comprovar quin és el nivell de participació i involucració de les famílies a l'escola com a voluntàries a través de la seva assistència als grups interactius.
- Conèixer l'opinió de les famílies que han participat com a voluntaris i de l'escola sobre l'efectivitat dels grups interactius.
- Estudiar la viabilitat de l'aplicació d'aquesta dinàmica com a projecte d'escola en un futur pròxim.

Metodologia

L'estudi presentat consisteix en un estudi de recerca que segueix un paradigma sociocrític mitjançant l'anàlisi de dades qualitatives i des d'una perspectiva explicativa. És una investigació transversal basada en un estudi de camp.

Participants

Per una banda, La intervenció és implementada a l'escola en la qual estic realitzant el Pràcticum a l'escola Manyanet de Begues, presentada anteriorment. Més concretament, s'aplicarà a la classe d'I3 A, la classe dels mussols, la qual està formada per 14 alumnes, 8 nens i 6 nenes, tots ells entre 3 i 4 anys. D'altra banda, els voluntaris que participen són pares i mares d'alumnes. En aquesta proposta han participat 14 adults, un familiar per cada infant del grup classe. En total, doncs, han participat 28 persones.

Organització i temporalització

Pel fet que hi ha 14 infants a classe i els grups d'alumnes de grups interactius solen ser entre 4 o 5, l'aula està dividida en 3 grups: dos d'ells de 4 alumnes i dos d'ells de 5. Cada grup està situat a una taula de l'aula i cadascun d'ells compta amb un voluntari. És a dir, per cada sessió de grups interactius es convida a 3 familiars a classe. Passat el temps dedicat a

cada activitat, el qual és de 15 minuts, són els infants qui canvien de taula de manera rotativa.

L'organització dels grups interactius a l'aula, doncs, és la següent:

15 MINUTS:

- Durant els primers 15 minuts de la sessió, es presenta als voluntaris. Els infants es divideixen en grups de 4 o 5 i es col·loquen cadascun en una taula de la classe. Posteriorment, cada voluntari tria una proposta i seu a la taula en què es durà a terme.

45 MINUTS:

- El temps total de la sessió té en compte el nombre de grups, als quals se'ls assigna 15 minuts per activitat. En aquest cas, es fan 3 propostes d'activitats per sessió, equivalents al nombre de grups, i el temps dedicat a realitzar-les és un total de 45 minuts.
- Es du a terme una activitat per equip, per tant, 3 activitats per sessió. Les activitats estan dissenyades per la mestra, en aquest cas, per mi, i fan referència als continguts que es treballen actualment a l3 i a aquelles habilitats i competències que han de treballar i desenvolupar per la seva edat. Aquestes han d'estar diversificades i assegurar la motivació i l'expectació de l'alumnat.
- Cada grup aconsegueix una activitat concreta i disposa d'un adult encarregat de dinamitzar-la, el qual serà un familiar d'un infant de l'aula. El temps per activitat és de 15 minuts i quan ho comunicui, els infants canvien de proposta. La sessió acaba quan tots els infants roten per totes les activitats.
- Cada voluntari s'ocupa d'una activitat que acorden juntament amb la mestra encarregada de la sessió, en aquest cas jo, i que s'haurà preparat prèviament. Cada 15 minuts tindrà un nou grup.

15 MINUTS:

- En els últims 15 minuts s'acaba de recollir tot el material i es fa un tancament de la sessió. En aquest, es fa una rotllana amb tots els infants i voluntaris i es pregunta què han après, si els ha agradat i si s'ho han passat bé. D'aquesta manera, s'anima als infants a participar i a compartir què els ha semblat l'experiència. Per últim, s'acomia als voluntaris, donant-los les gràcies per haver assistit i agraint-los la seva participació. Aquests marxaran amb el seu fill o filla.

Tenint en compte que es dediquen 15 minuts a la presentació dels voluntaris, 45 minuts a la realització de les activitats i altres 15 minuts a la cloenda de la sessió, en total, doncs, cada sessió dura aproximadament 1 hora i 15 minuts.

Després de fer una avaluació juntament amb les famílies i l'escola, s'ha acordat que la proposta de grups interactius es durà a terme un cop a la setmana i es realitzaran 5 sessions. Aquestes seran els divendres a la tarda de 15:00 h a 16:15 h. A banda de les sessions de grups interactius, però, hi haurà dos moments previs per tal d'anticipar als infants i fer una petita explicació d'allò que passarà durant les sessions. Cadascun d'aquests moments tindrà una durada aproximada de 15 o 20 minuts. Per tant, la intervenció s'inicia el 9 de març i es finalitza el 21 d'abril i tindrà una durada aproximada de 7 hores.

MARÇ						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ABRIL						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Font: elaboració pròpia

Continguts

Els continguts tractats són variats. En primer lloc, hi ha propostes de **logicomatemàtica** que consisteixen a fer construccions, fer sèries, classificar segons diferents variables, etc. En segon lloc, hi ha activitats relacionades amb la **lectoescriptura**, en els quals els infants han de realitzar diversos traços o escoltar i comprendre un conte. Per últim, els infants duran a terme activitats **artístiques** amb diferents materials com per exemple pintura, pinzells, etc. Vegeu l'[annex 1](#) per veure la programació didàctica.

Desenvolupament

Abans de l'inici de les sessions, es va penjar un full a l'entrada de la classe que contenia un calendari amb els dies planificats perquè els Grups Interactius tinguessin lloc. En aquest, les famílies van poder anar anotant el seu nom en aquells dies que podien i volien participar.

Rol dels participants

A continuació, es presenta en format taula el rol que tenen els participants abans, durant i després de les sessions de Grups Interactius.

Participants	Abans	Durant	Després
Docent	<ul style="list-style-type: none"> - Programació i disseny de les activitats. - Previsió de persones voluntàries i coordinació entre elles. - Anticipació als infants sobre les sessions de grups interactius. - Formació a les famílies sobre el funcionament de la metodologia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Promoció de la interacció i la comunicació del grup per tal que tots participin i acompleixin l'activitat amb èxit. - Organització del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> - Avaluació de la dinàmica per part de tots els participants. - Avaluació de la intervenció i propostes de millora.
Voluntaris	<ul style="list-style-type: none"> - Voluntat de participació i apuntar-se pel dia que els vagi millor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dinamització de les activitats amb els grups d'infants. 	<ul style="list-style-type: none"> - Contestació del qüestionari.
Infants		<ul style="list-style-type: none"> - Realització de les propostes d'activitats i rotació per aquestes. - Autoreflexió sobre allò que han après i el que els agrada més. 	

Font: elaboració pròpia

Sessions i activitats

La intervenció consta de **cinc sessions de grups interactius** i de **dos moments previs** a aquestes sessions. Aquests moments serviran per anticipar els infants sobre tot allò que passarà en les sessions amb les famílies. A més a més, s'enviarà a les famílies un vídeo formatiu (podeu visualitzar-lo a l'[annex 2](#)) en el qual s'explica què són els Grups Interactius, quina és l'organització de l'aula i del temps en aquests, i quin és el rol de cada participant. Vegeu l'[annex 3](#) per veure la programació de totes les sessions d'intervenció.

Recursos

Pel que fa als recursos, hi ha una gran varietat. S'ha de tenir en compte que la intervenció es farà en el mateix centre educatiu, per tant, ja comptem amb alguns materials **estructurals** que no s'han de tenir en compte a l'hora de l'elaboració dels materials, com és l'espai d'aula, les cadires, les taules, el projector, la pantalla, l'ordinador i la connexió a internet.

Quant a recursos **materials**, cada activitat i, per tant, sessió requereix un de diferent. L'escola proporcionarà aquells dels quals disposa, com per exemple la taula de llum, les safates amb sal de colors o la campana. Així i tot, la majoria de material s'ha d'elaborar, és a dir, dissenyar, imprimir, retallar i plastificar. En aquest cas, estarà fet per mi.

Respecte als recursos **tecnològics**, es fa servir el correu electrònic per informar a les famílies d'aquelles decisions preses i l'iMovie per editar el vídeo de formació.

D'altra banda, es troben els recursos **humans**. És imprescindible que cada sessió de grups interactius estigui guiada per un mestre o mestra especialitat en la metodologia i coneixedor de l'objectiu de cada activitat. Aquesta persona serà un o una docent del centre, habitualment el tutor o tutora, tot i que en aquest cas soc jo, l'alumna en pràctiques. A més, no es podria dur a terme aquesta proposta sense l'ajuda de les famílies, les quals participen voluntàriament.

Per últim, s'hauran de tenir en compte els recursos **financers**. En aquest cas, no se'n requereix cap més enllà del que costa la impressió o plastificació d'alguns materials, ja que s'ha tingut en compte que l'escola ja en disposa d'alguns d'ells. En un futur, però, si finalment els grups interactius s'incorporessin com a una pràctica habitual a l'escola, és possible que en algun cas s'hagués de comprar algun tipus de material. Així i tot, d'aquest sempre s'ha de tenir en compte les possibilitats que pot tenir per a altres tipus d'activitats a l'escola i es podria finançar amb el pressupost anual del centre.

Avaluació

Quant a l'avaluació, se'n diferencien de dos tipus. Per una banda, avaluem els infants, és a dir, el seu assoliment dels objectius plantejats. D'altra banda, s'avalua també la viabilitat i l'èxit de la proposta d'intervenció plantejada. Per ambdues, s'utilitzen diferents instruments de recollida de dades. Aquest és un procés que es durà a terme tant durant l'aplicació de la proposta com en finalitzar-la.

Avaluació dels infants

Com a mètode d'avaluació dels infants s'ha fet servir principalment l'**observació**, utilitzada com a tècnica de recerca educativa amb un caràcter intencionat, específic i sistemàtic, ja que es tracta d'infants d'I3. Per aquesta raó, s'ha elaborat un **diari de la mestra** que recull aquella informació rellevant recollida durant les sessions com també els indicadors definits en els criteris d'avaluació de la intervenció a escala general del grup classe. En aquest diari de la mestra faré anotacions tant durant com després de la sessió. Servirà per avaluar segons el meu propi criteri el grau d'assoliment del grup classe d'aquells objectius establerts.

En segon lloc, durant el tancament de cada sessió **es preguntarà de forma oral als infants** què han après i es prendrà nota per tal de tenir-los en compte a la seva avaluació.

Avaluació de la proposta

El principal instrument per a l'avaluació de la proposta també és l'**observació**. Per tant, l'objectiu és recopilar totes les dades observades mitjançant **notes de camp**. En aquestes, es farà referència als objectius plantejats a l'inici en relació amb l'aplicació de la proposta en general.

A més, per conèixer **les opinions dels pares i mares** respecte a aquest taller, les quals són de vital importància, ja que es tracta d'un projecte conjunt, s'ha dissenyat un **qüestionari** amb preguntes obertes. La finalitat del qüestionari és obtenir, de manera sistemàtica i ordenada, informació dels voluntaris amb els quals es treballa, sobre les variables i objecte de la recerca o avaluació. Aquest qüestionari el contestaran un cop acabada la sessió en què han participat, per tant, es preveu que es recolliran 15 respostes i s'ha dissenyat amb l'objectiu que el puguin contestar de manera ràpida.

Com no hem d'oblidar l'opinió dels **infants**, en finalitzar cada sessió per tal de fer un tancament, tenint en compte l'edat dels infants a qui va dirigida la proposta, es **preguntarà de manera oral** si han estat a gust i si els ha agradat. Podran compartir, també, aquella activitat que els ha agradat més i aquella que menys. D'això es prendrà nota per tal de registrar-ho.

Finalment, per conèixer l'**opinió de l'escola** sobre la viabilitat de la proposta, així com fer reflexions sobre possibles propostes de millora, s'ha fet un **focus grup amb la coordinadora d'Educació Infantil i la tutora d'13 A**.

Resultats

Després de dissenyar i aplicar la proposta d'intervenció i d'obtenir informació mitjançant l'observació directa i sistemàtica, els qüestionaris i el focus grup d'aquesta investigació és hora d'analitzar els resultats, els quals han sigut molt positius. L'alumnat d'infantil està molt motivat amb aquesta experiència i ha après molt. Com ja s'ha mencionat anteriorment, les competències tractades a les activitats implementades eren variades, però els objectius principals estaven relacionats amb fomentar la conversa entre els participants i amb crear un ambient còmode en què compartir idees i treballar de manera cooperativa. En relació amb aquestes finalitats esmentades, considero que la proposta ha estat tot un èxit.

En primer lloc, els grups interactius s'han realitzat amb el primer curs del cicle d'infantil, és a dir, amb l3. Per fer un seguiment dels avanços dels infants en aquest àmbit he utilitzat l'observació directa i he redactat un diari de la mestra (vegeu les anotacions a l'[annex 4](#)). Segons la meva impressió, amb aquesta experiència l'alumnat s'ha sentit còmode per establir un moment i un espai amb les seves famílies per tal de jugar i compartir. Tots ells han estat contents de rebre al seu familiar a l'aula i passar una estona jugant tots plegats, respectant els torns de rotació i el fet que el seu pare o mare jugués amb altres infants. A més, han mostrat companyonia i respecte en jugar junt amb altres infants de classe. Tots i totes interaccionaven, treballaven en grup i s'ajudaven, gràcies que les activitats motivaven i promovien a aquesta manera de treballar. En les diverses sessions han sorgit moments molt bonics i enriquidors per totes les parts involucrades, tant pels infants i les famílies com per la mestra. S'han viscut moments de riures, d'abraçades d'infants entre famílies, de converses entre els participants i de complicitat, les quals estan explicades més detalladament al diari de la mestra. He pogut observar també que les famílies s'han sentit involucrades en l'educació dels seus fills i filles, i s'han sentit acollit de per l'escola. Aquestes sessions han creat moments de conversa entre famílies i tutora que promouen el diàleg, fet que facilita la coneixença entre la mestra i els pares i mares. Aquest fet facilita que la tutora, com a referent màxim dels infants i les famílies, sigui una professional pròxima i accessible. Les famílies han tingut l'oportunitat de conèixer els companys i companyes de classe del seu fill o filla i, a més a més, quin paper juga el seu infant a la classe. En definitiva, s'han creat moments enriquidors plens de comoditat i felicitat. Tanmateix, el moment de tancament de les sessions m'ha permès preguntar als infants com s'han sentit i quines activitats els havien agradat més. Prendre nota d'aquestes aportacions, m'ha permès analitzar aquelles activitats que tenien més èxit d'entre els infants i quines no els semblaven tan motivadores. En general, totes les activitats tenien èxit entre els infants, però sobretot aquelles més manipulatives i artístiques eren les que més els agradaven.

En segon lloc, quant a la participació de les famílies, la dinàmica ha estat un èxit, ja que ha assistit un familiar per cada infant que hi ha al grup classe. La finalitat dels qüestionaris realitzats als pares i mares d'alumnes és conèixer la seva opinió i experiències sobre aquesta dinàmica. En finalitzar les sessions, s'han obtingut un total de 14 respostes, que corresponen a una per cada familiar que ha assistit. Per una banda, en aquests s'han obtingut un total de 14 respostes positives, les quals equivalen al 100%. Als voluntaris i voluntàries, doncs, els ha agradat participar en els Grups Interactius, pensen que aquests afavoreixen la participació de les famílies a les activitats escolars i la seva comunicació amb l'escola, i creuen que amb aquests es crea un ambient d'aprenentatge motivador i efectiu pels infants. A més a més, opinen que les sessions de Grups Interactius aporten beneficis als infants, entre els quals s'inclouen que són un espai i moment en el qual es creen converses enriquidores amb els infants, promouen la interacció entre infants i amb persones adultes de referència i faciliten la col·laboració entre infants i amb la persona adulta de referència a l'hora de dur a terme les activitats. També responen positivament a l'apartat que afirma que la dinàmica els aporta beneficis a ells i elles mateixes com a figura materna o paterna, ja que és una oportunitat per conèixer millor el grup classe del seu fill/filla, se senten més integrats a l'escola formant part d'aquest projecte i consideren que és un espai i moment en què tenen l'oportunitat de jugar i compartir activitats amb el seu fill o filla juntament amb els seus companys.

D'altra banda, quant a la viabilitat de l'aplicació d'aquesta proposta, el 93% dels voluntaris i voluntàries creuen que és una dinàmica factible a aplicar en el dia a dia de l'escola, entre els quals el 43% pensa que el millor seria portar-ho a terme un cop al trimestre, el 36% marca l'opció d'un cop al curs cada família, el 7% marca un cop per setmana i un altre 7% un cop al mes durant tot el curs. Cal afegir també que el mateix percentatge de voluntaris i voluntàries, el 93%, participarien en la dinàmica en cas que s'apliqués. Quant als aspectes a millorar de la intervenció implementada, algunes de les respostes estan relacionades amb el temps de durada de les sessions, afirmant que se'ls ha fet curt. Una persona també proposa que seria bona idea que les famílies poguessin proposar jocs o activitats o portar-les de casa.

En tercer lloc, la Síría Gasent, la tutora de la classe dels mussols, a l'entrevista posterior a l'aplicació de la proposta, opina a l'entrevista que els Grups Interactius són una oportunitat molt enriquidora per l'escola, els infants i les famílies. Quant al seu punt de vista com a mestra, considera que els grups interactius faciliten el rol dels i les mestres a l'aula com a observadors i observadores, cosa que permet conèixer amb més detall la forma de treballar de cada nen i nena, de veure com es desenvolupen, com treballa amb la resta de companys

i, en definitiva, generar un espai exclusiu per poder avaluar els progressos. En resum, la participació de les famílies permet als i les mestres no ser part protagonista de l'activitat i dedicar més temps a l'observació. Això, segons la Sírria, no només permet conèixer millor l'alumnat, sinó també aprendre dels mateixos familiars, ja que la participació d'aquests permet descobrir una altra perspectiva de l'aula, dels aprenentatges i de les relacions. La tutora afegeix que el rol d'observadora també permet comprovar quines activitats de les propostes, tot i que, en aquest cas, no havien estat dissenyades per ella mateixa, són més o menys adequades, i què funciona millor per cada situació. La conclusió que finalment extreu és que amb aquesta proposta hem descobert la realitat d'incloure les famílies a l'aula i el benefici que hi participin i que s'involucrin més en les activitats del centre, fet que afavoreix una relació més gran i més propera entre tots i, al final, això repercuteix en benefici de l'alumnat.

Per últim, l'Iris Beti, coordinadora d'infantil i subdirectora de l'escola, qui és tutora de l'altra línia d'I3 i també ha viscut de prop aquesta experiència, considera que els Grups Interactius de la manera que han estat plantejats en aquest pla d'acció i intervenció són una proposta molt interessant a aplicar al centre educatiu. A causa de la Covid-19 el contacte de l'escola amb les famílies ha anat perdent força i opina que necessiten actuar per canviar aquesta situació. Plantejarà, doncs, en les pròximes reunions d'equip directiu, la possibilitat d'aplicar aquesta dinàmica per a tota l'etapa d'Educació Infantil. Hauran d'estudiar, doncs, el canvi d'horari que això suposaria i l'opinió de les famílies quant a la periodicitat d'aquestes activitats, contemplant fer Grups Interactius un cop al trimestre o donar l'oportunitat a les famílies de participar un cop a cadascuna durant el curs.

Aquest estudi, doncs, ha permès complir amb tots els objectius plantejats per a la intervenció. D'entrada, s'ha afavorit la participació de les famílies a les activitats escolars i la seva comunicació amb l'escola i s'ha creat un ambient d'aprenentatge motivador i efectiu pels infants. Així mateix, s'han pogut avaluar els beneficis que aporta aquesta proposta als participants, tant per als infants i les famílies com per l'equip de mestres i l'escola. S'ha pogut comprovar, també, quin és el nivell de participació i involucració de les famílies a l'escola com a voluntàries a través de la seva assistència als grups interactius, el qual ha estat elevat, més concretament, del 100%. A més, s'ha pogut conèixer l'opinió de les famílies que han participat com a voluntàries i de l'escola sobre l'efectivitat dels grups interactius a través de diversos instruments de recollida de dades. En últim terme, s'ha estudiat la viabilitat de l'aplicació d'aquesta dinàmica com a projecte d'escola en un futur pròxim, la qual s'ha de tractar amb tot l'equip directiu.

En definitiva, la participació de les famílies en els Grups Interactius ha estat molt positiva, perquè n'ha permès l'acostament a l'escola, un aspecte força necessari, a més d'haver millorat l'aprenentatge de l'alumnat de manera inclusiva i cooperativa.

Conclusions

Fer aquest treball m'ha permès endinsar-me amb més profunditat en les relacions del dia a dia de la comunitat educativa d'una escola, incloent-hi l'entorn social del centre, més en concret en la relació entre les famílies i el centre. Aquest treball partia de la hipòtesi que la dinàmica dels Grups Interactius pot ser un recurs interessant per fomentar la col·laboració entre escoles i famílies. La finalitat d'aquest treball era, per tant, a analitzar com ha de ser una bona relació entre l'escola i la família i, a la vegada, descobrir noves estratègies per tal de fomentar-la.

Per començar, puc dir satisfeta que he assolit tots els objectius que m'havia proposat. S'ha indagat, primerament, a través de les lleis educatives i de diversos autors per comprendre la importància de la relació entre els agents educatius a l'educació infantil. També s'ha explorat la metodologia dels Grups Interactius, així com les seves característiques, el paper dels participants i els seus beneficis i limitacions a través de diferents articles publicats i d'una entrevista a un expert. Per últim, s'ha dissenyat una proposta d'implementació de la metodologia Grups Interactius per l'escola Sant Lluís de Pla i Amell Bosch tenint en compte les seves necessitats. Aquesta consta d'un decàleg amb aquelles indicacions que l'escola hauria de seguir per aplicar aquesta metodologia i un recull de possibles activitats per tots els cursos d'infantil. A més a més, també s'ha dissenyat i aplicat una proposta més concreta d'aquesta metodologia a l'escola amb el grup d'I3 durant 5 sessions i s'han analitzat i avaluat els seus resultats.

Amb tota la informació obtinguda a la part teòrica i pràctica d'aquest treball es pot concloure que els Grups Interactius augmenten la participació i l'aprenentatge de tots els participants. Aquesta dinàmica permet treballar valors com la solidaritat o el respecte a la diversitat, per una banda, i habilitats socials com el treball en equip, la iniciativa, l'autoestima o fins i tot les habilitats comunicatives de l'altra (Aubert, Medina i Sánchez, 2000). Això fomenta l'aprenentatge significatiu i propicia un clima de cooperació, variables essencials per a la pràctica inclusiva i per a un treball conjunt entre família i escola. S'ha de tenir present en tot moment que la participació activa de les famílies a l'educació dels seus fills i filles és fonamental per garantir l'èxit escolar (Maestre, 2009). Tanmateix, s'ha demostrat que l'aplicació d'aquesta metodologia a l'escola seria viable i factible, a més a més de positiva.

Al llarg de tota aquesta recerca són pocs i petits els entrebancs que he anat trobant, però que a poc a poc he anat superant. A l'hora de portar a terme una proposta que involucra a diferents participants s'ha de tenir en compte molts aspectes i opinions. En aquest cas,

involucrar a les famílies a l'escola no ha estat una tasca fàcil, ja que cadascuna té els seus horaris i preocupacions, i això afecta en què la proposta depengui de més d'un factor. A més a més, el fet de no ser una mestra a l'escola, sinó ser una estudiant en pràctiques, també ha dificultat en alguns casos la possibilitat d'implementar algunes propostes. Per aquestes i altres raons, la intervenció no ha pogut incloure tantes sessions i hores com m'hagués agradat, les quals haguessin estat útils per tal d'observar i recollir dades més fiables. Així i tot, l'escola ha estat un suport que m'ha facilitat la meva feina en moltes ocasions. També ha estat un repte personal dur a terme un projecte a infantil tenint en compte que soc una mestra de primària i tenia poca experiència en aquesta etapa.

Pel que fa a les futures línies d'investigació, em plantejaria primerament seguir aprofundint en la relació entre la família i escola, però canviant la visió i donant protagonisme, en aquest cas, als infants per indagar en com viuen ells aquesta relació i quines mancances hi troben. En la mateixa línia, un tema interessant per properes investigacions seria portar a terme una proposta de millora més àmplia de la relació família-escola.

La feina de mestra implica, entre moltes tasques, gestionar la comunicació amb tots els agents educatius implicats per satisfer les necessitats de l'infant. Així doncs, haver realitzat aquest treball m'ha aportat molts recursos per saber quan i com crear els vincles necessaris per a una bona comunicació i participació amb les famílies dels infants.

Com a futura docent, a part de tots els aprenentatges que m'enduc del marc teòric d'aquest treball, considero que realitzar la part pràctica m'ha ajudat a veure que una bona relació i participació entre el centre educatiu i les famílies de l'infant és possible i necessària. Tots els coneixements apresos i totes les pràctiques realitzades durant el grau m'han servit per anar guanyant confiança en mi mateixa per saber gestionar relacions humanes.

Finalment, aquest treball també m'ha servit per ser conscient de tota la formació rebuda durant aquests cinc anys de carrera. Així doncs, considero que he assolit els propòsits establerts, començant la meva nova etapa com a mestra d'infantil estant segura dels beneficis d'una bona relació entre els dos agents educatius.

Referències


- Aubert, A. Medina, A. y Sánchez, M. (2000). De las agrupaciones flexibles a los grupos interactivos. Parc Científic de Barcelona. VIII Conferencia de Sociología de la Educación: <http://www.educacion.navarra.es/>
- Center on the Developing Child at Harvard University. (2011). *InBrief: The Science of Early Childhood Development* [Vídeo]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=WO-CB2nsqTA&t=6s>
- Chocarro, E i Sáenz de Jubera, M (2016). Grupos interactivos: estrategia para la mejora de la convivencia, la participación y el aprendizaje. *Revista Complutense de Educación*, 27 (2), 585-601. DOI: [10.5209/rev_RCED.2016.v27.n2.46911](https://doi.org/10.5209/rev_RCED.2016.v27.n2.46911)
- Comunidades de Aprendizaje (s/d). *Grupos interactivos* [blog] <https://comunidadesdeaprendizaje.net/actuaciones-de-exito/grupos-interactivos/>
- Consejo Escolar del Estado (2015). *Las relaciones entre familia y escuela. Experiencias y buenas prácticas*. Encuentro de Consejos Escolares Autonómicos y del Estado. Madrid. https://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:290c0561-c44e-493f-8aba-776114a84d2a/23_encuentroconsejoscolares-pdf.pdf
- D'Acosta, M.A. (s.d). *Los grupos interactivos fomentan la inclusión y el aprendizaje cooperativo: La presencia de grupos interactivos en el aula permite poner en práctica el aprendizaje dialógico para trabajar no sólo conocimientos; también valores y emociones*. Educación 3.0. <https://www.educaciontrespuntocero.com/opinion/grupos-interactivos-inclusion/>
- Departament d'educació esborrany del Cos del Decret (en tràmit) https://drive.google.com/file/d/1oVFlqApo4zDeOvX-f_o1r6G6FcVPXmGV/view
- Fichtman, N., & Yendol-Hoppey, D. (2003). *The reflective educator's guide to classroom research: Learning to teach and teaching to learn through practitioner inquiry*. Corwin Publishers. <http://www.daneshnamehicsa.ir>
- Folgueiras, P. (2011). Las comunidades de aprendizaje: La escuela de adultos de la verneda. Una experiencia de comunidades de aprendizaje. *Tendencias pedagógicas*, 18, 252-267. https://repositorio.uam.es/bitstream/handle/10486/7623/42552_13.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Fundación San Rosendo (2016). Beneficios de las actividades intergeneracionales para niños y mayores. <http://www.fundacionsanrosendo.es/2016/07/01/beneficios-de-las-actividades-intergeneracionales-para-ninos-mayores/>
- García Carrión, R., Molina Roldán, S., Grande López, L.A. i Bulsón Valdez, N. (2016). Análisis de las Interacciones entre Alumnado y Diversas Personas Adultas en Actuaciones Educativas de Éxito: Hacia la Inclusión de Todos y Todas. *Revista Latinoamericana de Educación Inclusiva*, 10(1), 115-132

- García, J., López, S., i Sánchez, M.C. (2021). Las Interacciones con el Voluntariado en los Grupos Interactivos y el Éxito Escolar. *International Journal of Sociology of Education*, 10(1), 29-56
https://www.researchgate.net/publication/349614956_Las_Interacciones_con_el_Voluntariado_en_los_Grupos_Interactivos_y_el_Exito_Escolar
- González, N. (2021) Grupos Interactivos. Estrategias para implementar en el aula. *Campus educación*.
<https://www.campuseducacion.com/blog/revista-digital-docente/grupos-interactivos/>
- Grupos interactivos (s/d). Euroinnova. <https://www.euroinnova.mx/blog/grupos-interactivos#beneficios-de-la-implementacion-de-grupos-interactivos>
- Lagostena, J. (2018). Los grupos interactivos como estrategia didáctica en la atención a la diversidad. *Colabora* [blog] [Los grupos interactivos como estrategia didáctica en la atención a la diversidad](#)
- Maestre Castro, A.B. (2009). Familia y escuela: Los pilares de la educación. *Innovación y experiencias educativas*, 14.
- Manyanet Begues. (2021). *Página web Manyanet Begues: educació i escola*.
<https://www.begues.manyanet.org/2018/>
- Martínez-Celorrio, Xavier (2019) La recerca educativa, també al servei de les escoles. in Riera, J. (ed.) *Reptes de l'educació a Catalunya. Anuari 2018*. Barcelona, Fundació Jaume Bofill (pp.539-582).
- Melgar Alcantud, P. (2015). Grupos interactivos en educación infantil: Primer paso para el éxito educativo. *Omnia Science*, 11(3), 316-332 DOI:
<http://dx.doi.org/10.3926/ic.658>
- Molina, S. (2007). *Los grupos interactivos: una práctica de las comunidades de aprendizaje para la inclusión del alumnado con discapacidad* [Tesi de doctorat]. Universitat de Barcelona. http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/43112/2/SMR_TESIS.pdf
- Ocaña Villuendas, L. i Martín Rodríguez, N. (2011). *Desarrollo socioafectivo*. Paraninfo.
- Ordóñez Sierra, R., Rodríguez Gallego, M. i Rodríguez-Santero, J. (2017). Grupos interactivos como estrategia para la mejora educativa: estudio de casos en una comunidad de aprendizaje. *Revista de Investigación Educativa*, 35(1), 71-91 DOI:
<http://dx.doi.org/10.6018/rie.35.1.247061>
- Ortega Palacios, I. i Álvarez Álvarez, C. (2015). Cuatro años de grupos interactivos: estudio de caso de un centro educativo pionero. *Educatio Siglo XXI*, 33(2), 105-122 DOI:
<http://dx.doi.org/10.6018/j/232711>
- Paniagua, G. (2022). *Colaborar con las familias. Tan fácil y tan difícil*. Col·lecció Biblioteca 0-3, 5. Graó.

- Peirats, J. i López, M. (2013). Los grupos interactivos como estrategia didáctica en la atención a la diversidad. *Ensyos, Revista de la Facultad de Educación de Albacete*, (28), 197-211. <https://www.bing.com/ck/>
- Ponce, M.A. (2017). Grupos interactivos en educación universitaria: Estrategia orientada al éxito para el aprendizaje con sentido. *Opción*, 33(84), 404-439. <https://redalyc.org/journal/310/31054991015/html/>
- Ruiz, C. (s/d). Formación del voluntariado. La Algaida (Sanlúcar de Barrameda) 13/14 http://www.maestracaridadruiz.es/images/CdA/Voluntariado/formacin_del_voluntariado.pdf
- Secretaría de la educación pública (2017). *Aprendizajes clave para la educación integral. Educación Inicial: Un buen comienzo* (pp. 180-197). Estados Unidos Mexicanos.

Annexos


Annex 1. Graella de programació de la intervenció

 Graella d'intervenció educativa

Annex 2. Vídeo formatiu a les famílies

[Vídeo formatiu](#)

Annex 3. Graella de disseny de les sessions de la intervenció

 Desenvolupament de les sessions

Annex 4. Diari de la mestra

 Diari de la mestra